

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČCOVJEVA ULICA 6 — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26 — Izbega vseh den. opomb — Mesecni naročnina 12.— R.
MESEČNO ZASTOPSTVO na oglaš in Kraljevine Italije in monarhije ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO
Redni pri poštno delovnem svetu:
Ljubljana št. 10-361
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Duri combatimenti nei settori tunisini

Contrattacchi delle nostre unità nel settore meridionale
— Inerovlabile fermezza della divisione „Pistoia“ — Dodici
apparecchi nemici abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate
comunica in data di 23 aprile il seguente
bollettino nr. 1063:

Nel settore meridionale del fronte tuni-
sino è aumentata, durante la giornata di
ieri, la poderosa pressione avversaria, fieramente contrastata in ripetute azioni di
contrattacco dalle nostre unità. Merita, tra
queste, speciale menzione la divisione „Pi-
stola“, comandata dal generale Palugi i
cui fanti hanno sostenuto, con inerovlabile
fermezza, i reiterati assalti di preponde-
ranti forze britanniche.

Anche nelle settore occidentale, al quale
il nemico ha esteso il suo sforzo offen-
sivo, duri combatimenti sono in corso. In

duelli aerei la caccia germanica abbattava
sei apparecchi; quattro „Spitfire“ erano
inoltre distrutti da nostri cacciatori di
scorta ad un convoglio aereo.
Velivoli avversari hanno compiuto una
incursione su Siracusa uccidendo tre ci-
vili e ferendone tredici: di limitata entità
i danni. Su Carloforte (Cagliari) e nei din-
torni di Catanzaro e di Ragusa sono state
pure lanciate alcune bombe che causavano
complessivamente quattro morti e quattor-
dici feriti.

Risultano distrutti da batterie della di-
fesa due aerei: uno precipitato in fiamme
ad est di Siracusa ed uno in mare nei
pressi di Pozzallo (Ragusa).

Ostri boji v Tunisu

Protinapadi naših edinic na južnem odseku — Nezlom-
ljiva odločnost divizije „Pistoia“ — Dvanajst sovražnih
letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil
je objavil danes naslednje 1063. vojno po-
ročilo:

Na južnem odseku tuniške fronte se je
v teku večerajšnjega dne še ojačil močni
protinapad nasprotnika, ki so se mu naše eno-
te uprle v opetovanih protinapadih. Med
temi česami zaslužijo posebno omenitev di-
vizija „Pistoia“ pod poveljstvom generala
Palugija, katerega vojski so z neomajno
trdnostjo vzdržali ponovne napade na-
močnih britanskih čet.

Tudi na zapadnem odseku, kamor je so-
vražnik razširil svoj napadalni napor, so
v teku hudi boji.

V zračnih dvobojih so nemški lovci zbili
6 letal, razen tega so naši lovci kot letal-
sko spremstvo nekoga konvoja pokončili
4 Spitfire.

Sovražna letala so izvršila polet nad Si-
racuso, pri čemer so bile ubite 3 osebe, 13
pa jih je bilo ranjenih. Škoda je neznatna.
Nad Carloforte (Cagliari) ter v okolici Ca-
tanzara in Raguse je bilo tudi vrženih ne-
koliko bomb, ki so skupno zahtevale kot
žrtve 4 mrtve in 14 ranjenih.

Obrambne baterije so uničile 2 letali.
Rno je v plamenih strmoglavilo vzhodno
Siracuse, drugo pa v morje v bližini Poz-
zallo (Ragusa).

Junaški poveljnik divizije „Pistoia“

Rim, 23. aprila. s. General Giuseppe Pa-
lugi, junaški poveljnik divizije „Pistoia“,
ki je bil omenjen v vojnem poročilu št. 1063
je med najbolj vidnimi liki vojske in sefi
naše vojske. Bil je večkrat ranjen v prvi
svetovni vojni in odlikovan s tremi srebr-
nimi kolajnam, eno bronasto kolajno in
v vojnem križu za vojaško hrabrost. Ima
tudi nemško odlikovanje železnega križa II.
razreda.

General Palugi se je rodil v Chianninu
(Firenca) 1. junija 1886. Podporočnik pri pe-
hoti je postal 17. septembra 1911. Udeležil
se je libijske vojne in si 16. maja 1913 pri-
dobil srebrno kolajno za vojaško hrabrost,
ker se je prostovoljno udeležil, čeprav je
bil bolan, boju pri Sidi Garbachiju. Izkazal
se je kot poveljnik odreda in je drzno pre-
nesel povelje skozi močno obstreljevano

Odlikovanja za vojaško hrabrost

Rim, 23. aprila. s. Na predlog Duceja
fasizma, šefa vlade in mornarškega mi-
nistra, so bila odobrena naslednja odliko-
vanja za vojaško hrabrost:

S srebrnimi kolajnam sta bila odliko-
vana Furian Fernando, Angela, rojen v
Benetkah 10. decembra 1917, podporočnik
odreda in Črna srajca Orsino Crocefisso,
pok. Salvatore, rojen v Scoglitti (Ra-
gusa) 13. I. 1913. Nadalje je bilo podel-
jenih 50 bronastih kolajn živečim, 2 ko-
lajni pogrešanim in 713 vojnih križev za
vojaško hrabrost.

Sedem front Italije

Občudjujoče pisanje švedske lista o vsestranskem
italijanskem udejstevovanju med vojno

Stockholm, 23. aprila. s. „Svenska Dage-
bladets“ piše: Italija ima zdaj sedem front.
Za vse Italijane je najvažnejša prva: sredo-
zemna Brez Afrike Evropa ni več Evropa
to je geslo, ki se že nekaj tednov ponavlja.
Druga fronta je evropska fronta. Tretja
je fronta konvojov, četrta fronta bombar-
diranj. Vsak Italijan je prepričan, da se bo-
do angleški napadi na Italijo še pomno-
žili po številu in sili, toda ta zavest ne po-
vzroča panike. V Italiji in Nemčiji ojačuje
oblast ob uničenih ognjstih in izguba ne-
nadomestljivih spomenikov omike državljane
v želji po masševanju. Ta želja odločno
prevladuje.

Peta fronta je fronta dela, šesta pa no-
tranja fronta. Na tej fronti se lahko mnogo
manj opravi, kakor mislijo izven Italije.
Občutek za potrebo po borbi in volja do
borbe sta zelo močna v Italiji. Nihče ne mo-
re pričakovati, da so Italijani vsi enega
menenja, toda glede enega vprašanja ni med
njimi nesoglasja, namreč glede nujnosti
borbe.

Sedma fronta je kulturna fronta. Z voljo,
ki je trinejša kot kdaj, dela Italija na tem,
da spoznavajo v svetu njen jezik in njeno
književnost. Število italijanskih predavate-
ljev, ki potujejo po Evropi, vedno narašča,
kakor tudi prevodi iz italijanskih knjig v
enem izmed največjih listov Italije smo
čitali nedavno načrt za centralno studij ev-
ropske omike.

Raport federacij poljedelskih delavcev

Rim, 22. aprila. s. Predsednik fašistične
konfederacije poljedelskih delavcev je skli-
cal k raportu tajnike narodnih federacij te
kategorije, predstojnike konfederalnih ura-
dov in šefe uradov za vzporejanje. V imenu

poljedelcev je predsednik goreče pozdravil
novega tajnika Stranke Carla Zorzo in
novega ministra za korporacije Tullia Cla-
netti. Poudaril je, da se morajo navodila
tajnika Stranke takoj izvesti v celoti v
okviru poljedelskega sindikalizma, katerega
predstavniki morajo prilagoditi svoje
življenje in svoje dejanje duhu in besedi
objavljenih točk. Nac. svet. Bignardi je nato
naznanil, da konfederacija zbira podatke o
poljedelskih delavcih, ki so padli v vojni
in ki so bili odlikovani za vojaško hrabrost,
da bo ovekovečila dostojno njih spomin in
da bodo njih imena za zgled poljedelskim
generacijam.

Plemenit prispevek

Neapelj, 23. apr. s. Vitez velikega križa
baron Pietro Campagna, imetnik zlate zvezde za
poljedelske zasluge, iz Neaplja je dal prefektu
v Cosenzi ob prazniku rojstva Rima na raz-
pologo en milijon lir za splošno bolnico in
oroško zavetišče v Coriglianu Calabro.

Japonski veleposlanik za Rim prispev v Budimpešto

Budimpešta, 23. apr. s. Iz Sofije je pri-
spel novi veleposlanik Japonske v Rimu
Hitaha, ki bo nadaljeval pot v italijansko
prestolnico v soboto.

Seja japonske vlade

Tokio, 23. apr. s. Pod predsedstvom mi-
nistrskega predsednika Toja se je sestel
ministrski svet. Tojo je obravnaval namen
nedavne delne presovne vlade ter je znova
potrdil neomajno voljo do nadaljevanja voj-
ne do končne zmage.

UDARCI SOVRAŽNEMU LADJEVJU

Nemške podmornice so potopile 16 trgovinskih ladij s 121.500 tonami
ter 2 rušilca in 1 podmornico

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23. apr.
Nemško vrhovno poveljstvo objavlja na-
slednje izredno vojno poročilo:
Sovražno trgovinsko ladjevo je utrpelo
v Sredozemlju in na Atlantiku nove težke
izgube. V boju proti močno zavarovanim
konvojem so naše podmornice zopet potopile
16 trgovinskih ladij s 121.500 tonami, med
njimi več ladij, na katerih je bilo vojaštvo,
ter 2 rušilca in 1 podmornico. Dve nado-
jni ladiji sta bili torpedirani.

Berlin, 23. aprila. s. Glede novih uspe-
hov nemških podmornic, ki jih „oroča
današnje izredno poročilo glavnega stana
nemških oboroženih sil, se doznava jo na-
slednje podrobnosti:
večina sovražnih potopljenih ladij je
križarila na Atlantiku in v Sredozemskem
morju. Ena izmed njih, neki parnik ve-
like tonaže močno natovorjen z lesom za
Anglijo, je bil potopljen v Severnem AT-
lantiku. Nekaj dni je bilo morsko podro-
čje, kjer je bila ladja potopljena, pokrito
na kilometre v dolžini in širini s plava-
jočim lesom.

Trije parniki, natovorjeni s strelivom,
so bili tudi zadeti s torpedi istih nemških
podmornic. Ker je tovor teh treh sovraž-
nih potopljenih ladij obstojal po večini iz
visoko eksplozivnega materiala, so nastale
ob zadetih s torpedi takoj izredno silo-
vite eksplozije, ki so dobesedno raztrgale
ladije in v veliko razdaljo odnesle razbi-
lne.

tine. Med temi tremi ladjami je bil tudi
7.000-tonski parnik, ki je šele nedavno
prišel iz ameriške ladjedelnice.

V tem področju Atlantika se je tudi, kar
je neobičajno, zgodilo, da se je nemška pod-
mornica spopadla s sovražno podmornico,
jo zapletla v borbo in jo potopila s torpe-
dom.

Posebno važni so uspehi nemškega pod-
morniškega orožja v Sredozemskem morju,
kjer so bili potopljene številni sovražni pa-
rniki s četami. Ti parniki so se prej upo-
rabljali za prevažanje potnikov preko Ocea-
na. Med njimi je bil prekoceanski 20.000-
tonski parnik. Potopljen je bil tudi en ru-
šilec iz spremstva ladij za prevažanje čet.
Vse ladje, ki so bile potopljene v Sredo-
zemskem morju, so puile proti severno-
afriškemu pristanišču, tako da se k izgubi
dragocenega ladjevja pridružuje tudi izgu-
ba moštva in vojnih potrebščin za tuniško
fronto.

V celoti je ameriško ladjevo izgubilo 16
tovornih ladij s 121.500 tonami. V tukaj-
šnjih vojaških krogih poudarjajo, da je
akcija podmornic vedno bolj razsežna in da
so vsa morská področja pod nadzorom
nemškega podmorniškega orožja. Novi
uspehi so bili doseženi ne samo v Sredo-
zemskem morju in v predelu Atlantika, kjer
nemške podmornice najbolj živahno deluje-
jo, temveč tudi v vodah Grenlandije, Nove
Zemlje in Zedinjenih držav.

Knoxovo priznanje

Rim, 23. aprila. s. V tork je ameriški
mornariški minister Knox izjavil, da bodo
zdrženi narodi izgubili vojno, če jim ne
bo uspelo uničiti mornarice podmornic tre-
njega pakta. Kako je sploh mogoče uničiti
mornarice, ki stalno naraščajo po številu in
sili?

Na političnem ozadju odkritja Trumano-
vega odbora, ki je priznal potopitev 12 mi-
lijonov ton angleškega brodograja v I. 1942.,
je Knoxova izjava vzbudila velik vtis v vseh
glavnih mestih Rusmije je to izjava, ki da-
je mnogim misliti.

Razočaranje z novim tipom ameriških ladij

Buenos Aires, 23. apr. s. Kakor poro-
čajo iz washingtonskega urada za grad-
njo ladij, je ameriška vlada sklenila čim
prej popolnoma prekiniti gradnjo ladij eno-
tega tipa „Liberty“. Ta sklep je pripri-
sati očividno slabim izkušnjam teh ladij.

Brodolomci s potopljenega ameriškega parnika

Lizbona, 22. apr. s. V tukajšnje pristanišče
je prispel portugalski parnik „Caritas“ s 14
brodolomci z ameriškega parnika „Charles
Pinkley“, katerega je na Atlantiku torpedirala
neka podmornica Osi.

Brez pomembnejših bojev na ruskem bojišču

Nočni letalski napad na črnomoško oporišče

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23. apr.
Vrhovno poveljstvo nemške vojske je obja-
vilo današnje naslednje poročilo:

Na vsej vzhodni fronti večeraj ni bilo no-
benega čenembne vrednega bojnega delo-
vanja.

Letalstvo je izvedlo preteklo noč hud na-
pad na oporišče Poti ob obali Črnega
morja.

Na tuniški zapadni fronti se nadaljuje
hudi krajevni boj. Pri uspešnem napadu,
ki je bil javljen dne 22. aprila, je bilo pri-
vedenih več sto ujetnikov, razen tega pa
zapljenih ali uničenih 5 baterij in 50
motornih vozil. Hitra nemška bojna letala
so razkropila v nepričakovanih napadih iz
mahne višine izhodne postojanke oklop-
nih voz in motornih vozil sovražnika.

Z znatno nadmočnimi silami izvedeni na-
padi proti nemško-italijanskim postojan-
kam na južni tuniški fronti so se izjelo-
vili tudi večeraj ob težkih izgubah za na-
sprotnika.

Sovjetska letala so metala preteklo noč
brez načrta rušilne bombe na vzhodno
prusko ozemlje. Dva izmed napadajočih
bombnikov sta bila sestreljena.

Razdejanje v Potiju

Berlin, 23. aprila. s. Glede večerajšnjega
udejstevovanja nemškega letalstva v juž-
nem odseku vzhodne fronte se doznava jo
naslednje podrobnosti: Preteklo noč je
močna skupna nemških bojnih letal od-
letela nad oporišče Poti in ga hudo bom-
bardirala. Bombardirano pristanišče ni
samo odlična razkladalna postaja za gori-
vo, temveč tudi izredno važno pomorsko
oporišče za Sovjete, ker se nahaja 100 km
severno od Batuma in ga led ne zapira
niti v najhujši zimi.

Napad, ki je bil izveden ob odličnih
okolščinah vidljivosti, je popolnoma pre-
senečal boljševike, tako da se je poizkus
sovražnega protiletalskega topništva, da
bi bila nemška letala zaustavljena, popol-
noma izjalovila. V dokaz, da so se nemška
letala lahko nemoteno zagnala proti ob-
jektom in odvrgla svoje tovore bomb, so
obširni požari, ki so jih nemški piloti
osvajali takoj po bombardiranju na raz-
nih krajih mesta. Zlasti v vzhodnem delu
pristanišča so bila hudo zadeta skladišča
in za vojno važne naprave, skoraj popol-
noma pa so bile uničene naprave v ladjed-
elnicih. V okolici Potija so bile zadete
in porušene tudi barake za čete.

Na stotine nemških letal je napadlo
Poti, odsek južno od Novorosijska, sovra-
žne jedinice v premikanju in sovjetska
prometna pota. Med tem ko so strmoglav-
ci z bombami zadevali sovražne postoj-
anke, so bojna letala odmetavala svoje
tovore na motorizirane kolone pehote.
težki bombniki; pa so prodrli za hrbet so-
vražnega topništva in bombardirali zbira-
lišča čet in topovske postojanke.

Nenaden napad skupine rušilnih letal,
izveden v nizkem poletu, je povzročil ob-
širne požare v skladiščih goriva, na tleh pa
je bilo uničenih 8 sovražnih letal. V
noči na 23. t. m. so druge skupine nemških
bojnih letal bombardirale na področju
med Novorosijskom in Jelenčikom boljš-
evške ofenzivne naprave in povzročile
sovražniku hude izgube.

Aktivnost nemškega letalstva

Berlin, 23. aprila. s. V dopolnilo današ-
njega vojnega poročila nemških oboro-
ženih sil se doznava iz pooblaščenega vira,
da je nemško letalstvo začelo večeraj na-
daljnje hude izgube južno od Novorosijska
osredotočenim sovjetskim silam. V estah

odsekih vzhodne fronte, je nemško letal-
stvo še nadalje učinkovito razbijalo žele-
zniške objekte nasprotnika. V celoti je bilo
uničenih 30 boljševiških letal.

Bizna bojna letala so večeraj napadla tudi
kolone tankov in sovražnih motornih vozni
pri Medžes el Babu v zapadnem odseku
tuniške fronte in povzročila sovražniku kr-
vave izgube. Mnogo tankov in motornih
sredstev je bilo onemogočenih za boje.
Preteklo noč so nemška letala bojna letala
napadla neko sovražno letališče v bližini
fronte. Več bomb je zadelo hangarje in po-
vzročilo hudo škodo. Prav tako je bilo po-
škodovanih mnogo letal na tleh, med njimi
več večmotornih letal. V letalskih dvobojih
so bila sestreljena 4 sovražna letala, pro-

Dr. Tiso pri Hitlerju

Slovaški obisk v Hitlerjevem glavnem stanu je potekel v
ozračju tovarštva in prijateljstva ter znova potrdil ne-
omajno povezanost Slovaške s silami Osi

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23.
aprila. s. Hitler je sprejel danes v svojem
glavnem stanu predsednika Slovaške dr.
Tiso, ki so ga spremljali predsednik mi-
nistrskega sveta Tuka, notranji minister
Sanjo Mach in minister za narodno ob-
rambo general Katlos.

Hitler se je prisrčno razgovarjal z dr.
Tisom o vprašanjih, ki se tičejo borbe
obeh držav proti boljševizmu in proti an-
gloameriški plutokraciji za svobodo Evro-
pe. Razgovori, katerih so se udeležili z
nemške strani zunanji minister von Rib-
bentrop in feldmaršal Keitel, s strani Slo-
vaške pa predsednik ministrskega sveta
Tuka, notranji minister Mach in general
Katlos, so potekali v ozračju tovarštva in
prijateljstva, ki označuje obstoječe odno-
se med Nemčijo in slovaškim narodom.
Slovaška se bori s hrabrimi oddelki svoje
vojske ob strani nemških oboroženih sil
skupno s silami trojnega pakta in so
zastavila vse svoje energije za doseg
končne zmage.

Razgovorov med Hitlerjem in dr. Tisom
so se udeležili tudi opolnočeni minister
Nemčije v Bratislavi Ludin, opolnočeni
minister Slovaške v Berlinu Cernak in
nemški general, dodeljen slovaškemu mi-
niststvu za obrambo Schleper.

Berlin, 23. aprila. s. Z obiskom dr. Tiso-
ga, državnega šefa Slovaške, v Hitlerjevem
glavnem stanu se nadaljuje vrsta izredno
važnih sestankov v okviru evropske politi-
ke, katere smer se določa po razgovorih
med Hitlerjem in Ducejem in ki kažejo ne-
omajno vzajemnost politične in vajske zve-
ze sil trojnega pakta.

Slovaški obisk je potekel, kakor se do-
znava v berlinskih političnih krogih, v duhu
polne prisrčnosti in globokega prijatelj-
stva, ki veže že dolgo nemški in slovaški
narod in ki se kaže vedno bolj očitno, zlasti
odkar je slovaški narod pred leti dosegel
svojo narodno neodvisnost. Med sestankom,
ki je trajal več ur in katerega so se udele-
žili predsednik slovaškega ministrskega
sveta Tuka, notranji minister Mach in mi-
nister za narodno obrambo general Katlos
kakor tudi nemški zunanji minister v. Rib-
bentrop in maršal Keitel, so bila vsa po-
litična in vojaška vprašanja, tičeča se sta-
nja sosednosti, ki združuje po volji usode
danes obe državi, predmet globoke izmenja-
ve mial, ki se je zaključila v popolnem so-
glašju gledali. Med temi razgovori se je po-
novno ugotovila trdna volja obeh narodov
po nadaljevanju borbe za osvoboditev Ev-
rope pred boljševiško nevarnostjo in ame-

tilatska obramba pa je sestrelila še peto
nasprotno letalo.

Ogromne anglosaške letalske izgube

Berlin, 23. aprila. s. V prvih treh mese-
cih tega leta so Angloameričani izgubili
med napadi na zasedene države na zapadu
in na nemško ozemlje 491 bombnikov. Na-
dalje je nemška protiletalska obramba, ka-
kor se doznava iz vojaškega vira, od 1. do
20. aprila sestrelila 248 sovražnih letal. Ta-
ko so Angloameričani izgubili letos samo v
Evropi skupno 739 letal. V tem številu niso
zapodeni sovražni lovci, ki so bili sestrelje-
ni v Evropi, in izgube sovražnika v Se-
verni Afriki.

Nad Francijo ponesrečena angleška večmotornika

Pariz, 22. aprila. s. Pri Amiensu se je
zrušilo večmotorno angleško bombno letalo.
Posadka je bila ubita. Neki štirimotornik
tipa Halifax je eksplodiral pri Mont Di-
erju, potem ko se je osvobodil svojih bomb,
katere je odvrnil na neko hišo. Sedem čla-
nov posadke se je ubilo.

risko plutokracijo, ki je z njo zvezana. Na
ta način se bodo ustvarili pogoji za popolno
avtonomno življenje evropske celne na
osnovi dejanskih interesov narodov, ki na
njej prebivajo.

Šef slovaške države, predsednik ministr-
skega sveta, notranji minister in minister
za narodno obrambo, so se udeležili s svo-
jim spremstvom obeda, ki ga je priredil v
čast gostov Hitler. Z nemške strani so se
udeležili obeda razen Hitlerja zunanji mi-
nister von Ribbentrop, maršal Keitel, šef
tiska dr. Dietrich in vojaške osebnosti. Zve-
čer je bil šef Slovaške z osebnimi spremstva
gost nemškega zunanjega ministra.

Madžarsko-bolgarsko prijateljstvo

Budimpešta, 24. apr. s. Minister za trgovino
in promet je odpotoval v Bolgarijo, kjer se
bo zadržal tri dni in se udeležil 26. t. m. otvo-
ritve velesejma v Plovdivu. Preden je odpoto-
val, je nekemu sodelavcu madžarske agencije
izjavil naslednje:

Ko se podajam v Bolgarijo, sprejemam z za-
dovoljstvom vabilo bolgarske vlade in uresni-
čujem svojo staro željo, spoznati prijateljski
bolgarski narod. Vem, koliko se v Bolgariji de-
la navzlic vojni, in zaradi tega bom s posebnim
veseljem obiskal velesejem v Plovdivu. Mi
Madžari ne gremo v Bolgarijo nikoli kot tuji,
temveč kot sorodniki in prijatelji, povezani ne
samo z gospodarskimi in kulturnimi odnosi,
temveč tudi s toplimi čustvi.

Dr. Mile Budak, hrvatski zunanji minister

Zagreb, 24. apr. s. Poglavnik je s svojim
dekreto imenoval sedanjega hrvatskega mi-
nistra v Berlinu dr. Mile Budaka za zunanjega
ministra namesto dr. Mladena Lorkovića. Dr.
Lorković ohrani naslov ministra in je imeno-
van za člana državnega sveta.

Naraščajoče število ujetnikov na Kitajskem

Nanking, 23. aprila. s. Glavni stan japo-
nskega ekspedicijskega zbora na Kitajskem
javlja, da je bilo v marcu ujetih 4.064 ko-
munističnih in 1.834 čungkingških vojakov.
Poročilo poudarja, da število ujetnikov
stalno narašča, in podčrta, da se to do-
gaja zaradi slabega ravnanja čungkingške
vlade s četami in zaradi naraščajočega
ugleda Japonske v Aziji po velikih dose-
žkih zmaga.

Sprejemi pri Visokem komisariju

Ekse. Grazioli je sprejel dirigenta Sijanica ter predsednika Zveze profesionistov in umetnikov

Visoki komisar je sprejel dirigenta Draga Marija Sijanica, ravnatelja Ljubljanskega simfoničnega orkestra, katerega je sprejela prof. Franc Cappelletti. Sijanec je poročal o dosedanjih ljudskih koncertih, ki so se vršili pod pokroviteljstvom Glasbene matice. Ekscelencija Grazioli je izrazil zadovoljstvo nad izvršenim delovanjem na umetniškem polju in nad sijajnim uspehom dosedanjih koncertov. Podal je navodila za njihovo nadaljevanje z željo, da bi se obdr-

žali na isti umetniški višini. V ta namen je dal svoj prispevek 15.000 lir.

Ekscelencija Grazioli je sprejel predsednika Zveze profesionistov in umetnikov ing. Pirkmajerja v spremstvu tajnika Prunka. Predsednik mu je poročal o vprašanih, ki se nanašajo na omenjeno Zvezo s posebnim ozirom na brezposelnost med profesionisti in umetniki. Visoki komisar je za nastopajoče praznike podaril 25.000 lir, da jih razdeli med najbolj potrebne.

Velika noč

naj nam okrepi vero

Ljubljana, 24. aprila. Velika noč, praznik vstajenja, je poleg božiča največji praznik v letu. Ves krščanski svet jo praznuje že skoraj 2000 let. Sredi pomladi, ko se bujno obnavlja življenje v naravi, se leto za leto spominjamo največjega človeškega dogodka iz Kristovega pozemskega življenja, ko je po izročilu sv. pisma po hudem trpljenju in smrti premagal uničevalne sile in vstal iz groba k novemu življenju.

Počastitev tega nadnaravnega, čudežnega misterija ki navdaja vernega kristjana z upanjem, da ga čaka po vsem zemskem trpljenju po smrti boljše in lepše življenje, je cerkev postavila v dobo, ko se v naravi vsako leto podobno skrivnostno obnavlja življenje. Tako je praznik približala tudi pojmovanju človeka najširših ljudskih vrst. Ta človek ne ljubi filozofiranja in globokega premišljevanja o skrivnostih, ki so združene z življenjem in smrtjo, pač pa je mnogo dovzeten in sprejemljiv za vse, kar se dogaja neposredno okoli njega. Veliki dogodek v Kristovem življenju je zanj razumljivejši in verjetnejši, če se spomni nanj v dneh, ko sam začuden opazuje in občuti, kako se v naravi po zimskem mrtvili prebujajo zopet vse rastne in plodne sile.

Velika noč je tako verski in naravni praznik. To občuti kmet se mnogo bolj živo kakor meščan. Tesneje povezan z vsem dogajanjem v naravi se kmet čuti kot del tega dogajanja. Zaveda se, da bo tudi njemu slo dobro, če se bo življenje narave, vseh tistih sil, ki so mu nedosegljive in neukrotljive, razvijalo ugodno in skladno. Izgubljen pa bo brez usmiljenja, čim bo narava njegovemu trudu postala sovražna. Meščan zre na utripanje narave z drugimi očmi, ker je skrb za pridelovanje prehrane prevladal na druga ramena. Opazovanje iz daljave nam zbujajo vedno drugače slike in občutke, kakor če neki dogodek, neko sliko sami doživljamo, odnosno smo celo del tega dogodka, te slike.

Iz te razlike nam bo jasno tudi, zakaj kmečki človek, ko se naseli v mestu, kmalu pozabi na vse lepe, domake seže in navade, ki so združene v njegovem domačem kraju s praznovanjem velike noči. Za meščana so brez vsebine, prazne, ker so pač zrasle in se izobliko-

vale v drugačnem življenjskem okolju in so prilagojene drugačnemu pojmovanju življenja in sveta. Ne čuti njihove poezije in ne pojmuje njihovih globokih korenin. Meščan spozna naravo le površno, ko se od časa do časa odtrga od svojega vsakdanjega dela po pisarnah in tovarnah in pohiti na izlet ali daljši odmor na kmete in v letovišča. Tedaj so poise in skuša najti v njej mir, okrepitev in zdravje. Če to doseže, je zadovoljen in se za druge strani življenja v naravi ne zanima. Ostanejo mu tuje. Zato mnogokrat vidi samo za sebe prirojeno poezijo, ne vidi pa senčnih strani življenja v naravi. Morda bo ugodna posledica te vojne tudi ta, da bo z njim koncem vzpostavljeno zopet boljše medsebojno razumevanje med kmetom in meščanom. Naj bi prodrlo spoznanje, da smo v vsem življenju tesno navezani drug na drugega in da moramo delati skupno vsi za enega in vsak za vse. To pa je mogoče le tedaj, če bomo pravilno cenili vsakemu stanu lastne težave in upoštevali da nam je na sedanjih stopnjah človeške omike in prosvetljenosti potreben tudi doprinos, ki ga prinaša zastopnik drugega stanu.

Letošnja velika noč bo šla mimo nas, kakor se spodobijo za zgodovinski čas, ki ga preživljamo brez kakršnih koli velikega praznovanja. Ne bomo se oddaljivali od svojih delovnih mest, niti zapuščali svojih družin. Tudi domače praznovanje bo mirnejše in mize založene v skladu s časom. Kjer bo dobrot še kaj več, se bo nedvomno našla dobra roka, ki bo postregla vsaj skromno tudi tiste, ki so v težavah. Tako naj se izkaže medsebojno razumevanje in čut najosnovnejše človeške solidarnosti, na kateri bomo gradili, ko bo sedanja vojna zaključena, novo družbo.

Praznik verskega misterija čudežnega vstajenja od smrti in praznik obnove življenja v naravi nam bode letos predvsem duhovni praznik. V mirnem domačem razvedrilu črpamo novih sil za optimizem, ki nam bo omogočil prestopiti vse težave. Velika noč bode za vse obnova vere in zaupanja v lepšo bodočnost, ko bo človeštvo kakor Kristus in kakor priroda po vojni zopet vstalo k novemu, lepšemu življenju.

Zadnja pot Riharda Jakopiča

Do zadnjega počivališča je zemske ostanke nesmrtnega mojstra spremila vsa kulturna Ljubljana

Ljubljana, 24. aprila. Včeraj popoldne se je kulturna Ljubljana dostojno poslovila od zemskih ostankov akademskega slikarja Riharda Jakopiča, ki je bil eden izmed glavnih stebrov slovenske upodabljajoče umetnosti. Njegovi zemski ostanke so bili položeni na visok oster v njegovi delovni sobi v stanovanju na Novem trgu.

Brž ko se je razširila novica o smrti slavnega slikarja, ponosa slovenske umetnosti, je Visoki Komisar takoj naročil predsedniku Zveze svobodnih poklicev in umetnikov, da v njegovem imenu izrazi sožalje pokojnikovim družinam.

Stanovski tovariši, prijatelji in znanci, ki jih je imel veliki pokojnik izredno veliko število, so se od njega drug za drugim poslavljali in kaj kmalu je bil Rihard Jakopič skoraj dobesedno zasut s krasnimi sopki različnih cvetja. Za našo likovno umetnost nenadomestljivi pokojnik je zaspal večno spanje kakor človek, ki po poštenem delu pokojno leže k zaslužnemu počitku. Njegovega obraza tudi smrt ni spremenila. Negibno je ležal tam na odru in je bil prej podoben pokojno spečemu živemu človeku kakor pa mrtvecu.

Ze mnogo pred 3. uro se je zbralo pred kapelico sv. Jožefa na Zalah izredno veliko število pogrebcev, ki so prišli, da sprejmejo zemske ostanke Riharda Jakopiča do njegovega poslednjega doma. Pogrebni svečanostim so prisostvovali tudi mnogi predstavniki naše javnosti. Med drugimi so bili prisotni zastopnik Visokega komisarija, nadležni mestni svetnik polkovnik Andrejka, načelnik kulturnega oddelka mestne občine dr. Pretnar in sodnik Mulaček, ki so zastopali ljubljanskega župana Leona Rupnika in mestno občino Ljubljano. Ljubljansko vseučilišče je zastopal rektor prof. dr. Milko Kos, Slovensko akademijo znanosti in umetnosti predsednik dr. Vidmar in tajnik dr. Ramovš. Pokrajinsko zvezo svobodnih poklicev in umetnikov njen predsednik inž. Milko Pirkmajer, Narodno galerijo njen predsednik dr. Fran Windischer, Društvo slovenskih likovnih umetnikov predsednik akad. slikar prof. Saša Santel in zastopniki vseh drugih ljubljanskih kulturnih ustanov. Nadalje so bili še prisotni: zastopnika našega impresionizma Matila Jama in Matej Stern, premožni stanovski tovariši, vseučiliški profesorji, člani Akademije znanosti in umetnosti, med njimi F. S. Finžgar in dr. Lačovič, številni prijatelji in znanci, posebno zastopstvo arhitektov, književnikov in glasbenikov, zastopniki tiska in še mnogo drugega občinstva.

Ob napovedani uri je ljubljanski stolni kanonik dr. Klinar ob asistenci treh duhovnikov opravil žalne molitve, nakar je dr. Vidmar v imenu Slovenske akademije znanosti in umetnosti spregovoril nekaj ganljivih besed o neveljavnem delu nenadomestljivega pokojnika. Med drugim je poudaril važnost Riharda Jakopiča za našo upodabljajočo umetnost sploh in je podžrtal neprecenljive zasluge, ki jih je imel za Akademijo znanosti in umetnosti, kakor član je bil. Dr. Vidmar je nadalje kratko orisal ogromno življenjsko delo mojstra naših impresionistov in se je dotaknil njegovega delovanja na področju upodabljajoče umetnosti. Po govoru predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti se je izpred kapelice sv. Jožefa zvrstil dolgi pogrebni sprevod proti cerkvi sv. Križa na pokopali-

šču. Na prejšnjem so nesli mnogo krasnih venec, sledila je pokojnikova krsta, ki je bila vsa obšuta s cvetjem. Za krsto so stopili užeščeni sorodniki, za njimi predstavniki oblasti in ustanov, vseučiliški profesorji, člani Akademije znanosti in umetnosti, dolga vrsta stanovalskih tovarišev in drugi, ki so spremljali velikega pokojnika na zadnji poti. Spreved se je ustavil pred cerkvijo, v kateri je stolni kanonik dr. Klinarbral žalne obrede, nakar so krsto prenesli do odprtega groba.

Pred odprtim grobom se je od pokojnika v imenu Društva slovenskih likovnih umetnikov poslovil predsednik akad. slikar prof. Saša Santel.

Med drugim je dejal: »V imenu Društva slovenskih likovnih umetnikov Ti sporočam, dragi mojster, začnejo iskreno pozdravljati slikarjeve in kiparjeve. Tvoje ime ni bilo samo ime našega najmarkantnejšega tovarisa — bilo je več ko to: Oznaka za dobro, v kateri se je povzpela slovenska likovna umetnost do neslutnega razvoja, pa tudi oznaka za novo gledanje na ustvarjanje delo likovnega umetnika. Iz nemškega Mnakovca si presadil nove sveže ideje slikarstva na slovenska tla, a vendar nisi bil nikdar posnemalec, temveč si od začetka si delil le svojemu čudežnemu notranjemu nagonu, ko si iskal zmeraj nove načine barvne izražanja. Iz impresionističnega plerizma si našel razvoj v ono, skrajno abstraktno barvno muziko, kjer je predmetnost stopala v ozadje, a se je bistvo Tvojih neshetih ustvaritev javljalo v globoki občutnih bavnih s-zvočih. Tako slikanje, zlasti ob prelomu starega akademizma, ni moglo biti popularno in zato Ti široko občinstvo ni moglo slediti. Vsak drugi na tvojem mestu bi bil klonil, a Ti si v globokem prepričanju svojega poslanstva neustrašeno nadaljeval in si ostal svojemu programu zvest do svoje smrti. Veliko zadoščenje Ti je moralo biti, ko si videl, da so Tvoja stremljenja našla zmeraj večji krog strokovnjakov in laikov, ki so Te razumeli. Zlasti med mlajšimi generacijami likovnih umetnikov se je število človevalcev Tvoje umetnosti večalo od leta do leta. Pri tem je v veliki meri sodelovala tudi Tvoja osebnost. Tvoja vsestranska globoka izobrazba, Tvoja sposobnost, ki si z njo z živo besedo zastopal svoje umetnostne napore, so Te oblikovale v osredniti lik med vsemi slovenskimi slikarji. Ze Tvoja zunanost, ki je spominjala na klasične figure renesančnih mojstrov je vplivala sugestivno na vso Tvojo okolico. Bil si mlajšim vodnik, učitelj in oče obenem. Spoštovali smo Te vsi, ne samo kot slikarja, temveč tudi kot filologa, ki ni gledal nikdar na male slovenske razmere s kakšnega strankarskega vidika, temveč iz širokega vidika človečanstva, ki sta mu dobrot in lepota edina prava kazipota.

Rihard Jakopič. Nikdar ne bomo pozabili Tvojega zvestega sodelovanja pri vseh borbah, ki smo jih vodili za dosego boljših slovenskih razmer slovenskega likovnega umetnika! Predsedoval si dolgo vrsto let našim društvom, zlasti Udrženju slovenskih oblikovnih umetnikov, na katero smo polegali velike nade. Samo ob sebi je bilo razumljivo, da smo Te po II. kongresu v Ljubljani izvolili za svojega častnega pred-

Nagrada ob priliki rojstva dvojčkov

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoncem Fabjanu Antonu in Karolini, Ljubljana, Celovška cesta 43, ob priliki rojstva dvojčkov nagrado v znesku 600 lir.

sednika in da Te je DSLU imenovalo za svojega častnega člana. To so bili zunanji znaki našega globokega spoštovanja do Tebe, človeka in tovarisa, ter do Tvoje umetnosti.

A sedaj, ko se za vedno poslavljajo od nas, se nam v pravi luči obnavlja spomin na vse Tvoje življenje in bivanje med nami. V globoki žalosti tugujeemo ob odprtem grobu, ki nam bo za vedno skril Tvoje blago obličje, a Tebe dragi in visoko spoštovani prijatelj in tovariš, ne bomo nikdar pozabili. Tvoja umetnost, Tvoja beseda, Tvoj lik nam bodo do smrti ostali živi in še nam boš in ostaneš učitelj in predsednik. Slovenskemu narodu pa bo Tvoje ime vedno predstavljalo enega izmed glavnih mejnikov v razvoju njegove mlade, a procvitajoče kulture.

Po govoru akademskega slikarja Saše Santla so pevec zapeli nekaj ganljivih žalostink, nakar je zemlja zakrila zemske ostanke Riharda Jakopiča, nesmrtnega slovenskega umetnika.

Sportni pregled

Sportne prireditve na velikonočne praznike

Naši sportniki so nam pripravili za velikonočne praznike pester spored prireditev. Nastopili bodo nogometaši in tabletenisti, in sicer po naslednjem redu:

V NEDELJO:

Ob 14: na Hermesovem stadionu v Šiški začetek nogometnega turnirja z naslednjimi tekmi: ob 14. Ljubljana rez.—Hermes rez., ob 15. Hermes—Dopolavoro tobačne tovarne in ob 16. Ljubljana—Mladika.

V PONEDELJEK:

Ob 9. dopoldne v prostorih Korotana na Rakovniku začetek VII. nagrajnega tabelističnega turnirja za prvenstvo Ljubljane. Dopoldne in popoldne bodo odigrane naslednje juniorske discipline: turnir moštev in turnirja dveh skupin poedincev.

Ob 14: na Hermesovem stadionu v Šiški nadaljevanje nogometnega turnirja z naslednjimi tekmi: ob 14. Ljubljana jun.—Hermes jun., ob 15. premaganca prvega dne in ob 16. zmagovalca prvega dne.

V nedeljo bo v Italiji odločeno, kdo bo letošnji državni nogometni prvak. Zadnje kolo prihaja v diviziji A naslednje tekme: Rim: Lazio—Atalanta, Bologna: Bologna—Liguria, Bari: Bari—Torino, Milan: Ambrosiana—Venezia, Livorno: Livorno—Milano, Torino: Juventus—Vicenza; Genova: Genova—Fiorentina in Trieste: Triestina—Roma.

V diviziji B je na sporedu XXX. kolo z naslednjimi tekmi: Cremona: Cremonese—Savona. Videm: Udinese—Pescara, Siena: Siena—Pisa, Palermo: Palermo—Pro Patria, Novara: Novara—Fantula, Rim: Mater—Alessandria, Padova: Padova—Modena, Spezia: Spezia—Brescia in Ancona: Anconitana—Napoli. K domačim

K domačim velikonočnim prireditvam

Prireditelja domačih velikonočnih sportnih prireditev Hermes in Korotana sta nam poslala obširnejša članka, ki naj bi opozorila naše čitatelje na njuni prireditvi. Žal nam primanjkuje prostora, da bi ju približili v celoti.

Velikonočni nogometni turnir na Hermesu bo zanimiv predvsem, ker se bosta zopet srečala Hermes in Tobacna tovarna in Ljubljana in Mladika, ki imata račune še iz lanskega leta. Lepa in napeta bo nedvomno tudi ponedeljkova finalna tekma, saj je daroval Hermes za zmagovalca lep pokal, za drugega finalisto lepo darilo in za zmagovalca tolažilne tekme tudi pokal.

Tabletenistični turnir Korotana bo odigran v dveh obdobjih. Na velikonočni ponedeljek bodo začeli meriti svoje moči junorji, torej bodočji nasledniki današnjih najboljših. Že na prejšnjih prireditvah v letošnji sezoni smo videli, da je med junorji nekaj izvrstnih talentov. Ne da bi hoteli druge podcenjevati, opozarjamo na št. Strojnika, Potocnika, Medena, Mlakarja, Zavaršnika in Gregla. Ti bodo vložili vse svoje sposobnosti tudi v ta turnir, saj ne gre samo za čast, temveč tudi za razne prvenstvene naslove in lepa darila. Juniorski turnir se bo začel v ponedeljek in nadaljeval v torek dopoldne. Sodelujejo člani Korotana, Hermes in Mladika.

Na obe prireditvi je vstopnina zelo nizka in za vse ljubitelje našega sporta zmogljiva. Prireditelja vabita k čim številnejšemu posetu.

— Donald Budge in Robert Riggs sta zavezala prvi dve mesti v ameriški listi najboljših tenških profesionalcev. V nekaj nista zastopana niti Perry niti Wood, kaj sta se premalo udeleževala lanskih ameriških tenških prireditev.

— Vezbanje madžarske nogometne reprezentance. Glede na bližnje meddržavno nogometno tekmo s Švico je madžarska nogometna reprezentanca nedavno igrala trening tekmo z nekim klubom drugega ligškega razreda. Reprezentanca je zmagala 9:3.

— Portugalska nogometna zveza je objavila sklep, da ne bo igrala meddržavnih tekem. Tako bosta odpadli tudi že perfekturirani tekmi s Španijo in Francijo.

Meddržavno nogometna tekma med Švico in Madžarsko bo 16. maja v ženevi. Madžari so sedaj že določili svojo postavbo. Nastopili bodo z naslednjimi igralci: Csikos (Ferencváros), Szuecs (Salgotarjan), Szalay (Csepel), Saroz III in Polgar (oba Ferencváros), Perenyi (Veliki Varadin), Nemeth (Vasas), Szusza in Zsengeller (Ujpest). Limacsco (Salgotarjan) in Toth (Veliki Varadin).

— Medmestna plavalna tekma. V nedeljo je bila v Monakovem medmestni plavalna tekma Monakov—Augsburg. Zmagali so Monakovci, ki so bili prvi v obeh moških in obeh ženskih stafetah. V waterpolu so porazili svoje nasprotnike 11:7.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA

Drama pravega bratstva in velikega junštva v velfilmu

Junaki zraka

V glavni vlogi: Gino Cervi, Antonio Centa, Adriana Benetti

Poleg tega še dokumentarij »HALO, KDO GOVORI?«

Radi velike dolžine filma ob delavskih samo tri predstave, in sicer ob 2.30, 4.45 in ob 7. uri; v nedeljo pa še ob 10.30 uri zjutraj.

KINO UNION Telefon 22-21

Odličan film iz življenja velikega skladatelja

Rossini

V glavnih vlogah: Nino Besozzi in Paola Barbara

Predstave: na veliko soboto ob 19.30; na praznike ob 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30 uri

KINO MATICA Telefon 22-41

NAS VELIKONOČNI SPORED

Najboljši pevski film pretresljive vsebine očarljive Zahar Leander

Na njegovo srečo

Predstave: na veliko nedeljo in velikonočni ponedeljek ob 15., 17. in 19.15 uri; ob delavnikih ob 17. in 19.15 uri

MATINEJA

Trgovca s sužnjami

Predstave: na velikonočno nedeljo in velikonočni ponedeljek ob 10.30 uri; ob delavnikih samo ob 15. uri

KINO MOSTE

La Jana, najlepša plesalka na svetu v filmu. — V ostalih vlogah: Hans Moser, Attila Hörbiger

Ljudje iz varijeteja

Pretrpetljiva zgodba ljubezni in materinstva. Libertad Lamarque, največja tragedinja v filmu

Zavržena

Sobota, nedelja, ponedeljek ob 2., 4.5. in 7.8. uri — Predprodaja od 10.30 dalje

V soboto, nedeljo in ponedeljek ob 7.8. uri zvečer

Ljudje iz varijeteja

Živahen trg pred prazniki

Ljubljana, 24. aprila. Današnji tržni dan se je začel že na vse zgodaj. Prve prodajalke so prihajale na trg že okoli 6.30. Do 7.30 je bil zaseden z vozilci, mizicami in klopmi ves zgornji del trga pod spomenikom Valentina Vodnika. Vzgled prodajalke so sledile tudi gospodinje in se je kupčija razvijala živahno že v najbolj zgodnjih urah. Dotok novih velikih količin zelenjave pa je bil hitrejši, kakor so jo utegnile gospodinje pokupiti. Deloma zato, ker so se danes prodajalke še posebno založile, deloma pa tudi zato, ker mnogo gospodinj ni utegnili zjutraj najprej na trg. Zdelo se jim je važnejše, da se prej založijo z mesom in so bile mesnice polne povsod, čim so jih mesarji odprli.

Protj pol 8. so privzale največ Trnovčanke in Krakovčanke prave gore vsakovrstne solate in drugih vrtnin. Velike kore so bile prepolne in mnoge so si pomagale s platnenimi pogrinjaji. Tako je bilo površine dovolj na razpolago, domače in uvožene. Najbolj je razveselilo gospodinje, da se je povenila berivka. Ze med tednom so ji prodajalke ob vedno večjem dovozu same znižale ceno. V petek pa so maksimalni tržni organi ceno na 10 lir za kg. Danes se je prodaja splošno po tej ceni. Tako je bila ta sočna mlada solata za veliko noč dostopna tudi manj premožnim.

Nespremenjene so večinoma ostale cene spinači, radiču, regratu in drugi solati. Regrata je bilo sicer bolj malo, vendar dovolj, da se je krljo majhne povpraševanje. Gospodinje, ki so si želele privoščiti za praznike glavnoto solato, so jo dobile na mizah, na katerih prodajajo uvoženo zelenjavo.

V skladu s prazniki so mnoge gospodinje povpraševale danes po hrenu. Prodajalke, ki so ga pripeljale, so ga prodajale po 4 lire kg. Sel je zelo naglo v denar. Sploh so gospodinje kupovale in se zalagale z vso zelenjavo, ki je bila na prodaj. Pori, kisle zelje, cvetača, korenje, za vse je bilo dovolj prostora v gosposinskih mrežicah. Kupovale so jih napolnile, kolikor je bilo prostora.

Nič manj ni bilo živahno okoli prodajalke cvetja. Na trg so davi prinesli že prve domače tulipane in vejice španskega bezga. Za vabljivo cvetje je bilo dovolj zanimanja, dasi ni bilo prav poceni.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik štev. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarija za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2.30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire; testenine iz enotne moke 3.90 lire za kg; enotna pšenična moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadni 2.70 lire; fižol 6 lir za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina soljena 19 lir za kg; mast 17 lir za kg.
3. Kile, 4% vinski 6.35 lire za liter.
4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorova sipa 8.25 lire za kg, v kockah 8.35 lire.
6. Mleka drva, razlagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33.60 lire za stot; mehki robanci (žamjanje), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za stot; trda razlagana drva 40 lir za stot; enotno mlj, ki vsebuje 23—27% kisline, 4.10 lire za kg.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sobota, 24. aprila: Jurij.

Jutri: Nedelja, 25. aprila: Velika noč, Marko.

Pojutrišnjem: Ponedeljek, 26. aprila: Klet in Marc.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Za njegovo srečo in Trgovca s sužnjami.

Kino Sloga: Junaki zraka.

Kino Union: Rossini.

Kino Moste: Ljudje iz varijeteja in Zavržena.

Razstava akad. slikarja Rika Debenjaka v Obersonelovi galeriji.

Spominška razstava umetnin Ivana Vavpotiča v Jakopičevem paviljonu.

PRIREDITVE NA VELIKO NOČ IN PONEDELJEK

Kinematografi nespremenjeno.

Vodstvo na Vavpotičevi retrospektivni razstavi v ponedeljek ob 10.15.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Dr. Piccoli, Bleiweisova cesta 6; Hočevar, Celovška cesta 62 in Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Ponedeljek: Dr. Kmet, Bleiweisova cesta št. 43; Trnkoczy deli, Mestni trg 4; Ustari, Selenburgova ulica 7.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo opravljala od sobote ob 20. do ponedeljka do 8. mestna zdravnica dr. Jožica Žitko, Pietersnikova 13.

Nakaznice za obrtniški petrolej in bencin

Obrtniki, ki rabijo petrolej in bencin, naj dvigajo nakaznice pri Pokrajinskem svetu korporacij, Bethovnova ulica št. 10 po sledečem redu: Od 1. do 3. mizarji, knjigovodi, slikarji, urarji, gravirji in optiki. Od 3. do 5. mehaniki, ključavničarji, kleparji, steklarji in elektrotehniki. Od 5. do 7. krojači, modiste in krznarji.

Skupne prošnje za nakazilo je vložil Odslek za obrtništvo.

Kdor ne dvigne nakaznice do določenega roka, mu ista zapade in se bo izdala strankam, ki rabijo večjo količino.

Navedeni roki veljajo za vse bodoče mesece v tem letu in se ne bodo več objavljali.

Razdelitev sardin

Za tekoči mesec april se bo od jutri, t. j. 24. t. m., dalje delila dečkom in mladeničem od 9. do 18. leta, ki bivajo v mestu Ljubljani ter so v posesti predpisane dodatne nakaznice GM/C, na odrezek V nakaznice po 1 skatlica sardin v olju v kotneti teži 200 g po ceni 7.85 lire.

Razdelitev marmelade za mesec april

Prevod javlja:

Za mesec april se bo od jutri, 24. t. m., dalje ljubljanskim potrošnikom začela deliti marmelada po 250 g na vsako osebo. Ker so odrezki živilske nakaznice že izčrpani, bodo morali trgovci pritisniti lasten žig na hrbtni strani nakaznice.

Potrošniki iz pokrajine bodo prejeli marmelado v isti količini in na isti način, kakor bodo to določale odredbe, ki jih bodo izdali civilni komisarji okolišev.

Marmelada se bo potrošnikom prodajala po 16.35 lire za kilogram.

Iz pokrajine Trieste

— Pogostitev v vzhodnega bojišča vrniših se častnikov in vojakov. V Domu mladit Italijank v Triestu je bilo pogostitvenih okoli 200 častnikov in vojakov, ki so se nedavno vrnili z vzhodnega bojišča v Trieste. Pogostitev je požitvovno pripravila strankina organizacija. Svečanemu kosilu je prisostvoval tudi Zvezni tajnik G. Spangaro v spremstvu Zveznega podtajnika in G. I. L.-ovega podpoveljnika Melona. Po kosilu je sporočil Zvezni tajnik vrniših se častnikov in vojakov prisrčne pozdravne besede. Za pogostitev se je zahvalil v imenu vseh vrniših se častnikov in vojakov polkovnik Umert Valitutti. Zvezni tajnik se je delj časa razgovarjal s posameznimi častniki in vojaki, zlasti z ranjenici, ki so mu pripovedovali o podrobnostih vojniških akcij na vzhodnem bojišču. Pogostitev je potekla v najlepšem soglasju in tovarštvu.

— Milanska odrska skupina v Verdijeve gledališču. Te dni nastopa na odru triestinskega Verdijevega gledališča igralška skupina milanskega gledališča Odeon, ki jo vodi Luigi Carini. Med drugim je uprizorila tudi novo drsko delo T. Musatescuja pod naslovom »Sanje v zimski noči«. Sodelujejo v vodilnih vlogah Antonia Petrucci, Mercedes Brignone, Lina Bacci Karol Lombardi in Edvard Tonto.

— Literarni večer. V veliki avli Dantejevega liceja je bilo nadaljevanje cikla o sodobnem italijanskem pesništvu. Predaval je pisatelj Umro Apollonio o Angelu Barbu in Karolu Betocchiu.

— Odlikovanje za poljedelske zasluge. Odlikovan je bil z zvezdo za zasluge na poljedelskem področju za leto 1943. baron Demetrio Economu.

— Usoden padec v podpalubje. 32letni Vid Mezzina iz Molfette je bil zaposlen na krovu nekega parnika v prilitanšču »Duce d'Aosta«. Po nesrečnem naključju je padel devet metrov globoko v podpalubje, kjer je obležal s poškodbami na glavi in čelu ter z zlomljeno levo stegnenico. Nesrečnega Mezzino so nemudoma prepeljali v triestinsko bolnišnico, vendar zbuja njegovo zdravstveno stanje resno skrb.

— Sestanek županov in občinskih tajnikov. Triestinski prefekt je zbral k raportu župane ter občinske tajnike iz pokrajine Trieste. Dal jim je točna navodila glede razporeditve cen, ki se morajo strogo držati v vsaki občini.

— Smrtonosne opekline. Mala Silvena Germani se je doma počila z vrelo vodo. Prepeljali so jo v triestinsko bolnišnico Kraljice Helene, kjer pa je revica kmalu po prevozu podlegla za smrtonosnimi posledicami opeklin.

Poravnaj čim prej zastalo naročnino!

DNEVNE VESTI

Prijetne velikonočne praznike želimo naročnikom, oglaševalcem, čitateljem in prijateljem „Slov. Naroda“.

Italijansko-rumunski manifestacija v milanskem Filološkem kr. žku v navzočnosti rumunškega generalnega konzula v Milanu, odličnih predstavnikov milanskega kulturnega življenja ter številnega občinstva je bila v prostorih milanskega Filološkega krožka pristojna italijansko-rumunski kulturna manifestacija. Krožkovni predsednik Dante D'ni je poveljeval v svojem govoru rojstvo Rima in skupen latinski izvor italijanskega in rumunškega naroda. Zatem je predaval prof. Dragos Vranceanu o temi: „Veliki prijatelj Italije — rumunski pesnik Oktavijan Goga.“ Očrtal je življenje in misljenje znamenitega rumunškega pesnika ter njegovo prijateljsko razpoloženje, ki ga je gojil do Italije ter italijanskega naroda.

Smrtna nesreča dveh mladih planincev. Iz Biello poročajo: Prebivalstvo vsega bielskega okolišja je pod težkim vtiskom usodne smrtne nesreče, ki se je pripetila v predalpijskih planinah in ki je terjala življenje dveh nesebičnih, vnetih mladih planincev Valterja Frignani in Giancarla Vaglia Laurina. Pred desetiimi dnevi sta se vzpela v planine, pa se nista več vrnila. Navzlic marijvemu iskanju okoli 40 prostovoljnih reševalnih paterl ter večje skupine gojencev alpinistične šole v kraju Apsti se ni posrečilo najti njihovih trupel in ne pojasniti njune usode. Ze se je zdelo, da bodo vsa prizadevanja zaman, ko je ena od patrol prinesla žalostno sporočilo. Ugotovili so, da sta se Frignani ter Laurina vzpenjala po dolič, ki se neobvladani strmi steni alpskega vrha Bose, ko sta se zaradi izčrpanosti prekotatila v globino, kjer sta obeležala s smrtnimi poškodbami. Trupli vrlih, smrtno ponesrečenih planincev sta bili prepeljani v njun rojstni kraj Biello, kjer sta bili pokopani ob številnem spremstvu plezavcev in planincev iz vsega bielskega področja.

Zdravi trojčki. V kraju Vedano al Lambro pri Milanu živi gospa Jospina Colomba, rojena Grilli, žena mehanika Marija Colomba, mati štirih otrok. Te dni je rodila krepke, zdravetrojčke, hčerko in dva sinova. Pri krstu je prešla hčerka ime Italia, oba sinova pa Benito in Adolf. Doletelo je bilo, da se vzgajata dva otroka v pokrajinskem zavodu za zaščito dečev. Razen tega je izročil predsednik nac. svetnik Marinotti materi trojčkov nagrado 1000 lir. Mati in trojčki se počutijo dobro in so vsi čili ter zdravi.

Srečnosne številke. Pri žrebanju zakladnih bonov z zapadlostjo 15. februarja 1943 so bile izrečane sledeče milijonske ter polmilijonske nagrade: Serija I nagrada milijon lir za št. 1.287.175, pol milijona lir za št. 1.956.672. V seriji milijon lir za št. 1.085.493, pol milijona lir za št. 1.730.390, Serija M milijon lir za št. 1.160.941, pol milijona lir za št. 1.649.107, Serija N milijon lir za št. 829.620, pol milijona lir za št. 1.116.103. V seriji O milijon lir za št. 1.130.706, pol milijona lir za št. 1.894.607, Serija P milijon lir za št. 153.552, pol milijona lir za št. 523.567. V seriji Q milijon lir št. 410.369, pol milijona lir št. 1.356.286, Serija R milijon lir za št. 34.686, pol milijona lir za št. 539.444, Serija S milijon lir za št. 469.114, pol milijona lir za št. 1.559.222. V seriji T milijon lir za št. 1.118.894, pol milijona lir za št. 731.942.

Smrt znanega mecenca. V Milanu je umrl comm. Ferdinand du Chêne de Vere, ki je bil zelo znan v umetniških krogih. Po sebnem vneto se je zanimal za napredek slikarja Antona Mancinija, ki je imel v pokojniku velikodušnega mecenca. Po rodu je bil Belgijec, pa je prišel v mladih letih v Italijo, ki jo je iskreno vzljubil. Postal je italijanski državljani in si pridobil velike zasluge na industrijskem področju.

Čreda ovac je požrla spetemu pastirju 7000 lir. Mladi pastir Edvard Nardini iz Modene je pasel svoje ovce nad naselbino Villanova Marchesana. Ko je bil utrujen, si je pripravil ležišče pod drevesom. Namestu blazine si je dal pod glavo jopič. Pri tem pa ni opazil, da mu je iz notranjega žepa padla listnica, v kateri je bilo poleg raznih dokumentov 7000 lir. Zaspal je in se prebudil, ko je bilo že prepozno. Okoli sebe je videl ovce, ki so se trgale za vsebino listnice. Ubogi pastir je brž skočil na noge, da bi rešil, kar bi bilo še mogoče rešiti, toda dokumenti in bankovci so bili po večini že v želodcu ovac. Omenjeni denar je prejel Nardini od svojega gospodarja za neka plačila.

Koncertna turneja nemške sopranistke po Italiji. V Italijo je prispela odlična nemška sopranistka Elza Domberger, ki bo nastopila z izbranimi pevskimi točkami v vseh večjih italijanskih mestih. Njen sloves sega po vsej Evropi. Pri klavirju jo spremlja R. hard Simoncelli. Poje predvsem skladbe Beethovna na besedilo Goetheja, Schuberta na Schumannovo besedilo, Wolfa na Mörikejevo besedilo in R. Straussa na Brentanovo besedilo. Njen prvi prihodni koncert bo v Cremoni.

Priznanje neustrašnemu volčiču Antonu Caliju. Volčič Anton Cali iz Palermo bo sprejet v kolegij G. I. L. a v znak priznanja za njegovo neustrašnost. Kakor znano, je bil mali Cali štirikrat ranjen ob priliki sovražnega letalskega napada. Njegov bratec je ob sovražnem letalskem napadu izgubil življenje. To je Antona Calija tako razkačilo, da se ni zmenil za svoje rane, ampak zgrabil za puško, da bi streljal na sovražne letalce. Volčič Tonček Kali ima deset bratov.

Peter Mascagni dirigira na Scali svojo opero „Priatelj Fric.“ Slavni skladatelj Peter Mascagni je po daljšem presledku spet stopil za dirigentski pult milanske Scale in dirigiral svojo opero „Priatelj Fric.“. Nosiča obeh vodilnih vlog sta bila Magnonijeva in Tagliavini. Skladatelj ter izvajalec je priredilo občinstvo tople ovacije.

Smrt znanega italijanskega boksača. Iz Rima poročajo: V rimski bolnišnici San Giacomo je umrl nekaj ur po svojem srečanju z boksarjem Di Stefanijem po vsej Italiji, pa tudi preko italijanskih meja znani italijanski boksar Emor Perticarioli. Vest o njegovi smrti je vzbudila tople sočutje zlasti med rimskimi športniki. Ob izbruhu sedanje vojne je bil poklican Perticariol pod orožje. Udeležil se je bojev na

grškem bojišču. Po končani vojni na balkanskem področju se je vrnil v Rim in je bil uvrščen v sestav cestne milice. — **Nesreče.** Na Teodorja Hribarja, 18-letnega posestnika kvega sina iz Velike Loke je padlo v gozdu drevo in ga občutno poškodovalo. — **Nerodno poškodbo** je do bil 7-letni sin čelazničarja iz Ljubljane Josip Marego, ki mu je nekdo vrzel kamen v glavo. — **Marija Hrastar**, 4-letna sin železniškega poduradnika iz Ljubljane je padel po stopnicah in se poškodoval po obrazu. — **Pavia Mencij**, 36-letna zasebnica iz Ljubljane se je usekala v desnico. — **Katja Kranjčeva**, 24-letna posestnica iz Cerknice je padla z voza in si zlomila desno nogo. **Franc Grum**, 59-letni občinski ubožec iz Polja je padel in si zlomil levo nogo. Vsi ponesrečenci so se zatekli po pomoč v splošno bolnišnico.

IZ LJUBLJANE

— **Iz Razvedne table in tablice.** Vse tisto, kar se nalaga lastnikom stanovanjskih in drugih hiš glede rednega pometanja hodnikov, je nedvomno in brez ugovora imeti za lepo, umestno in zares zelo potrebno. Toda razen na tla, naj se gleda posebno še na nekaj drugega. Mislimo namreč na čiščenje ali umivanje orientacijskih tablic in tabel, kajti to so tu in tam videli tako zamazane, prav za prav zaprašene, da se dajo ponekod komaj še prebrati napisi, številca in številke. Čedenje omenjenih tabel in tablic naj oskrbuje od časa do časa zatorej ali mestno poglavarstvo samo ali pa naj ukaže, da mora sieherni posestnik gledati tudi v tem pogledu na snago, ter tako, kakor je zdej, naj nikakor ne ostane.

— **Iz Popravljanja cest.** Izza sredine tekočega meseca se pojavlja v ulicah in na cestah, tiskovanih z granitnimi kockami, skupina mestnih delavcev, ki ima dvokolesen voz, naložen s peskom, rovačo, lopate, grablje in kopače s kladivom na drugem koncu. Ti delavci morajo polgoma popraviti na poednih mestnih prometnih žilah vse tisto, kar je bilo lani ali pa morja še prej po potrebi prekopano, oziroma vse nastale vrzeli zopet izdelati s kockami. Ugodno vreme delo tako pospešuje, da bo lahko po vsej priliki povsod kmalu opravljeno.

— **Iz Izvrstna sortirana črna, rufena in bela vina** bomo tudi za praznike tu! čez ulico. — **Gostilna „Lovska“.**

— **Iz Dnevna blagajna v Operi**, ki ima predprodajo za operne in dramske predstave, bo danes, v soboto, odprta samo dopoldne. Popoldne ne bo poslovala, pač pa v nedeljo od 10.30 dalje v občinskih poslovnih urah.

— **Iz Kitarja je instrument**, ki je poseben v zapadni Evropi zredno priljubljen in velja predvsem v Španiji in Franciji kot narodni instrument. V teh dveh deželah imamo posebno v prejšnjih stoletjih najrazličnejše umetnike, ki so z vso virtuoznostjo obvladali ta instrument in napisali za njega izredno mnogo najrazličnejših skladb. Tudi pri nas je kitarja precej znana, vendar le kot instrument za preprosto spremljevanje petja. V zadnjem času pa se je začela gojiti na kitari z vso vmemo tudi koncertna igra, za kar ima največ zaslug G. Stanko Prek, ki je pravi mojster na tem instrumentu. G. Prek je priredil že par solističnih kitarških večerov, sedaj pa je zainteresiral za komorno glasbo flautista G. Korošca in violista prof. Karla Jeraja. Skupno z njima je sestavil Trio, ki bo prvič javno nastopil na koncertu v torek, dne 27. t. m. ob 7. uri zvečer v mali filharmonični dvorani ter izvajal tri Tria za flauto, violo in kitaro. Na koncert opozarjamo: vstopnice v Knjižarni Glasbene Matice.

— **Iz Tenorist Miloš Bršnik**, ki bo koncertiral v petek, dne 30. t. m. v veliki filharmonični dvorani, si je določil za svoj prvi javni koncert v našem mestu naslednji spored: 1. del: 1) Milotti: Uboji mornar; 2) Hoffmeister: Narcisov cvet. 3. del: 3) Krek: Izkušnja; 4) Lajovic: Iskal sem svojih mladih dni; 5) Škerjanc: Vizija. 6. del: 6) Bili: Črček prepeva; 7) Grieg: Eros. 8) Spross: Včeraj in danes. II. del: 1) Händl: Arija iz oratorija Mesija; 2) Mozart: Arija Don Ottavija iz opere Don Juan; 3) Massenet: Sanje iz opere Manon; 4) Čajkovski: Arija Lenskega iz opere Evgenij Onjegin; 5) Gounod: Arija iz opere Faust; 6) Rossini: Arija grofa Almavive iz opere Seviljski brivec. To je izredno bogat spored, ki prinaša lep izbor samospetov iz raznih literatur in vrsto najlepših tenorskih arij, kar jih ima svetovna operna literatura. Tenorist Miloš Bršnik je študiral v Ljubljani in v Milanu. Pri klavirju bo pianistka Silva Hrašovčeva. Začetek koncerta bo točno ob 7. uri zvečer. Predprodaja v Knjižarni Glasbene Matice.

— **Iz Prebivalstvu in lastnikom mlekarne.** Mestni preskrbovalni urad obvešča vse lastnike mlekarne, da morajo biti po nalogu Prehranjevalnega zavoda Visokega komisarata na velikonočno nedeljo odprte ljubljanske mlekarne od 10. do 12 ure dopoldne. Edino mlekarne Dobrolet, Jemnikar, Vidmar, Potokar in Koplenik bodo odprte od 13. do 14. ure. Vsi potrošniki in upravičenci naj zato gredo po mleko samo ob navedenih urah, sicer jim bo obrok mleka zanadel.

— **Iz Akvarci** je nedvomno največja slikarska tehnika... vendar se zd, da so ga začeli naši ljubitelji upodabljajoče umetnosti v zadnjem desetletju neupravičeno omalovaževati. Med razstavami olj, grafiki in risb nudijo odlični akvarci prof. I. Kosa, ki so razstavljeni v izložbah umetnostnega salona g. Kosa v prehodu nebotičnika, prvovrsten užitek. Slike odlikuje živahnost barv. Na ogled je postavljenih 18 najnovejših portretov, krajin in cvetličnih tihotižij. Slike bodo občinstvu na ogled samo še nekaj dni.

— **Iz Umrl** so v Ljubljani od 16. do 22. aprila. Novak Jakob, 82 let, gostilničar in posestnik, Zaloška c. 89, Kavčič Ana, 51 let, tov. delavka, Vidovdanska c. 9, Mrvar Marija, roj. Kreiner, vd. Blaha, vdova žel. pod uradnika, Japljeva ulica 2, Boncelj Franciska, roj. Leskovec, 65 let, vdova vlakovodje drž. žel. v pok., Vodnikova c. 8, Šelko Franciska, roj. Novak, vdova pisarn. sluge, Vidovdanska c. 9, Plesničar Magdalena, sestra Maksimilijana, 34 let, Marijina sestra čudodelne svetnje, Zaloška c. 9, Pogacar Marija, roj. Artac, 78 let, vpokojenka tob. tovarna, Postojnska ul. 70, Abe Marija, 88 let, postrežnica, Japljeva ul. 2, Rckar Franciska, roj. Kastelic, 61 let, žena gostilničarja in posestnika, Sv. Florijana ulica 13, Jakopič Rihard, 74 let, akademski slikar, Novi trg 2-I, Mozetič Mhaela, 43

let, zasebnica, Celovška c. 32. — V ljubljanski bolnici so umrli: Lorenzi Ivan, 73 let, žel. delavec v pok., Sv. Petra c. 39, Ostanek Ciril, 6 mesecev, sin delavca, Dob 5, št. Vid pri St. ni, Anderl Jožef, 51 let, ključav. pomočnik, Obrska ul. 18, Ebert Viljem, 46 let, delavec, Ulica sv. Marka 16, Jager Roman, 19 let, žel. delavec, Tržaška c. 124, Cemažar Mihael, 56 let, Davče 18, občina Sprica pri škofji Laki, Buščaj Marija, 40 let, žena posestnika, Kompolje 1, obč. Videm-Dobropolje, Ravn'kar Josip, 63 let, trgovec, Natlačenova ul. 19, Fabjan Ciril, 60 let, postajni načelnik v p., Hebersteinova ulica 22, Stenovec Marija, 50 let, hišnica, Gosposka ulica 10.

— **Iz Ovojne vredice in skatle** za pošiljanje svojim dragim dobite v trgovini »Pod Velbom« Stari trg 3.

— **Iz Živo zanimanje v krogih ljubiteljev naše upodabljajoče umetnosti** je vzbudil tudi nastop ljubljanskega zdravnika dr. B. Hlavatyja, ki je v kavarni »Slon« postavil na ogled 11 svojih akvarelov. Njegova dela pričajo o tankem čutu in o dobri okvarelski tehniki. Dr. Hlavaty je znan tudi po sodelovanju v »Umetnosti«. Njegova dela zaslužijo vso pozornost.

— **Iz Vsem tovarišem, ki so diplomirali lansko jesen na oddelku VPS filozofske fakultete kr. Univerze v Ljubljani.** Po nalogu dekanata filozofske fakultete sporočam vsem tovarišem, ki so diplomirali lansko jesen na VPS, oddelku filozofske fakultete v Ljubljani, da so sedaj diplome v tisku ter da bo stala tiskovina predvidoma za vsakogar po 20 lir, kateri znesek naj mi blagovoli vsakdo nakazati osebno ali po pošti do 1. maja. Dipl. takso bo plačal vsakdo, ko bo dvignil diplomu na dekanatu. — **Bratko Rudolf**, Ljubljana VII, Ulica sv. Marka 22.

— **Iz Chianti valpolicello, »amarone«, »superiore«, classico in razne originalne steklenice nudi za praznike gostilna Lovšni.**

— **Iz Interesanti za nakup Vavpotičevih slik in risb** izvedo pri razstavi blaginji v Jakopičevem paviljonu, katera dela so na prodaj. Ker je bila umetnikova zapuščina prevelika, slik ni veliko; večja izbira je v risbah in akvarelnih osnutkih, ki tuli morejo, primerno ukovirjene, dobro zastopati v naših domovih pokojnikovo umetnost.

— **Iz Vodstvo na Vavpotičevi retrospektivni razstavi** bo v ponedeljek, 26. aprila ob četrti na enajst.

— **Iz Ideji križ poročja:** V pisarni I. R. K. a. s. Ljubljana, Via Ariella Rea (Gospodarskega) 2/II, se naj med uradnimi urami zglase osebe, ki so poslane pakete naslednjim: Kasi Adol'f, Zupantič, Svaiger Franc, Peterle Aloiz, Peršin Gabrijel, Zalar Matie, Arko Anton, Spreicer Ana, Staruš Ivan, Čop Franjo.

— **Iz Tarzan, kralj džungle** v novi izdaji je pravkar izšel v Knjižarni Tiskovne zadruge, Šelenburgova ulica.

— **Iz Instrukcije — Novi (Turjaški) trg št. 5-III.** Dijkom vseh šol za vse razrede in predmete dajejo ob koncu leta uspešno pomoč po dve uri dnevno dopoldne ali popoldne diplomirani filozofi. Honorar nizek. Pripravišjo se dijaki za razne izpitne. Privlači dobe strokovno pouk. Pričave dnevno od 8—12 in od 14—16: Novi (Turjaški) trg 5-III, Instrukcije.

— **Iz Za Veliko noč daruje otrokom knjige**, ki jih dobite v bogati izbiri v Knjižarni Tiskovne zadruge v Šelenburgovi ul. 3. Onozarjamo zlasti na velik izbor slovenskih slikanic, ki jih izdaja Knjižarna Tiskovne zadruge v »Polici za male«. Do sedaj so izšle: 1. Princezka Zvezdana 2. Kralj Debeluh in sinjo Debelinko. 3. Pri zbirki izšla kot četrta slikanica: »Biba« Mare Tavčarjeve z bogatimi zvirnimi lesorisi inž. O. Geparja.

— **Iz Društvo »Dom slepca«** v Ljubljani so darovali v počastitev spomina pokojnega gospoda gradbenega direktorja v pokolu inž. Antona Klmarja njegovi nekdanji uradni sodelavci: lir 500. Najlejša hvala!

Vedrete

Vittorio Emanuele III. ad una cerimonia militare — Fotografie a colori e riproduzioni fotografiche della guerra — La Valetta senza flotta — La battaglia estenuante sul mari — Churchill e Roosevelt a Casablanca — Manuela Del Rio, la celebre danzatrice — Cabaret notturno per soldati e molte altre interessanti documentazioni.

Leggerete

La storia di una rivoluzione troncata — Resoconto di una lotta senza esempio del Gruppo »Tirolesi« — Qualche cosa di interessante sul pane di guerra. Sulla prima pellicola a colori eseguita con trucco — »L'Europa« non più grande della Svizzera? Risposta ad una domanda che non è affatto ingenua come sembra e molti altri interessanti articoli.

Provvedetevi ancora oggi dell'ultima edizione della grande rivista illustrata europea.

Signal

In vendita ovunque a L. 3.— Su richiesta otterrete un numero di saggio scrivendo a: Di Conno Milano, Via Settala 19

Videli boste

Vittorio Emanuele III. pri vojaški proslavi — Barvaste fotografije in fotografske posnetke vojne — La Valetta brez mornarice — Depimirajočo vojno na morju — Churchill in Roosevelt v Casablanci — Manuela del Rio, slavno plesalko — Nočno zabavišče za vojake in mnogo drugih zanimivih dejstev.

Videli boste

Zgodovino o preprečenju revoluciji — Poročilo o breprimerni borbi edinice »Tirolesi« — Nekaj zanimivega o vojnem kruhu — O prvem barvastem filmu izdelanem z montažo — Ali ni »Evropa« večja od Švice? Odgovor na to vprašanje nikakor ni tako preprost, kot izgleda, in mnogo drugih zanimivih člankov.

Preskrbite si še danes poslednjo izdajo velike ilustrirane evropske revije.

Signal

Naprodaj povsod za 3.— lire. Na zahtevo boste prejeli poslusno številko, če pišete na naslov: Di Conno Milano, Via Settala 19

Radio Ljubljana

NEDELJA, 25. APRILA 1943-XXI
8.00: Napoved časa; poročila v italijanskem. 8.15: Koncert, izjava organist Luigi Renzi. 10.30: Prenos pte maše iz bazilike Sv. Pavla v Rimu. 12.00: Razlaga evanželja v italijanskem (o. G. B. Marino). 12.15: Razlaga evanželja v slovenskem (o. K. Sekovanič). 12.30: Poročila v slovenskem. 12.45: Komorna glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanskem. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenskem. 13.12: Simfonija, glasba. 13.30: Orkester Cetra, vodi dirigent Barzizza. 14.00: Poročila v italijanskem. 14.10: Operna glasba. 14.40: Pesmi in napetvi. 15.00: Poročila v slovenskem. 17.16: Inž. Novak Viktor: Merjenje in knjiženje v gozdnem gospodarstvu. Kmetijsko predavanje v slovenskem. 17.35: Pisana glasba. 19.30: Poročila v slovenskem. 19.45: Politični komentar v slovenskem. 20.00: Napoved časa; Poročila v italijanskem. 20.20: Filmske pesmi, izjava orkester, vodi dirigent Petralia. 20.50: Koncert radijskega orkestra in komornega zbora, vodi dirigent D. M. Šijanec. Slovenska glasba. 21.20: Klasični orkester, vodi dirigent Manno. 22.00: Predavanje v slovenskem. 22.10: Orkester Cetra, vodi dirigent Barzizza. 22.45: Poročila v italijanskem.

PONEDELJEK, 26. APRILA 1943-XXI
7.30: Pesmi in napetvi. 8.00: Napoved časa; poročila v italijanskem. 12.20: Plošce. 12.30: Poročila v slovenskem. 12.45: Lahka glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanskem. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenskem. 13.12: Klasični orkester, vodi dirigent Manno. 13.45: Operna glasba na ploščah. 14.00: Poročila v italijanskem. 14.10:

Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec, Glasba za godalni orkester. 14.40: Pisana glasba. 15.00: Poročila v slovenskem. 17.00: Napoved časa; poročila v italijanskem. 17.15: Koncert kmečkega tria. 17.35: Pesmi in napetvi. 19.30: Poročila v slovenskem. 19.45: Politični komentar v slovenskem. 20.00: Napoved časa; poročila v italijanskem. 20.20: Klasični orkester, vodi dirigent Manno. 21.10: Orkester, vodi dirigent Rizza. 21.40: Predavanje v slovenskem. 21.50: Koncert tria Santoliquido-Pellicca-Amfiteatrof (Ornella Puliti Santoliquido — klavir, Arrigo Pellicca — violina, Massimo Amfiteatrof — čelo). 22.30: Pesmi in napetvi. 22.45: Poročila v italijanskem.

Iz pokrajine Gorizia

— **Podletel duhovniški redov.** Pretekli teden je podelil gorizijski nadškof K. Margotti posamezne duhovniške redove okoli 60 bogoslovcev, ki pripadajo gorizijski nadškofiji ter triestinski in capodistrijski škofiji. Slovesnosti je prisostvoval tudi triestinski in capodistrijski škof mons. Santin.

— **Vsak dan nezgode.** 39-letno gospodinjko Marijo Smet iz Rive Piazzutte je povozil neki avto. Revica je obeležala s poškodbami na hrbtnici. Z lestve je padla 48-letna gospodinja Katarina Krmaver iz Caporetta in obeležala s poškodovano hrbtnico. Levo nogo si je rnil med igre dijak Petruz Volnea iz Cormona. Ponesrečenci so se zatekli v gorizijsko bolnišnico.

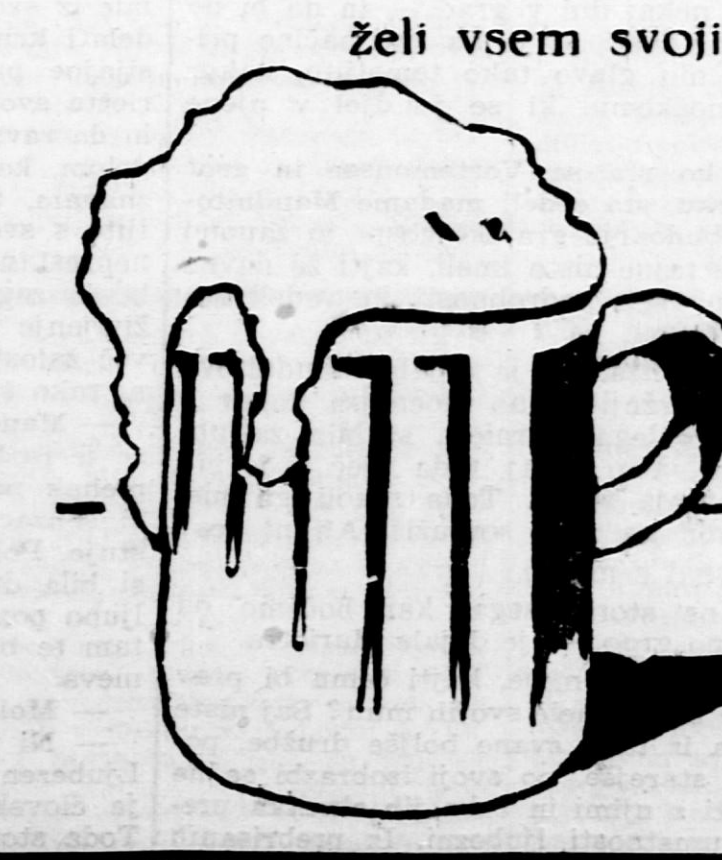
— **Zvezdo za poljedelske zasluęe** sta prejela Franc Mariza iz Gradisce d'Isonzo ter Sist Cecoti iz Cormonsa.

Delniška družba pivovarne

UNION

LJUBLJANA

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

vesele
velikonočne
praznike

Za krompirjem je na vrsti fižol

Glavna navodila, kako mu pripravimo zemljo, kdaj ga sadimo, kako ga negujemo in obdelujemo — Fižol potrebuje manj dušika kakor krompir

Ljubljana, 24. aprila

V okviru predavalnih večerov Sadržarske in vrtnarske podružnice Ljubljana I. je v torek govoril ing. Ivana Zaplotnik o saditvi in gojitvi fižola. Kakor že prejšnje njegovo predavanje o krompirju je tudi to privabilo številne poslušalce, ki so bili zelo zadovoljni s strokovnjakiškim tolmačenjem predavatelja in so mu po zaključku predavanja stavili razna specialna vprašanja. Iz izvajanj ing. Zaplotnika povzemamo glavne misli in navodila tudi za naše čitatelje, ki bodo nedvomno posvetili saditvi fižola prav tolikšno pozornost kakor krompirju.

Fižol potrebuje prav tako zemljo kakor krompir. Ne mara ne premokre, vlažne zemlje in ne preslabe. V lažjih zemljah boljše uspevanje nizke sorte, v težjih pa visoke sorte fižola. Glede obdelave velja tudi za zemljo, namenjeno fižolu, da jo je najbolje preorati oziroma prekoptati v jeseni, jo pustiti v surovi brazdi oziroma grudah in jo spomladi povleči oziroma zravnati. Posebno letošnja suha pomlad dokazuje, da je ta postopek zelo dober. Jeseni prekoptana zemlja krije v sebi še vedno dovolj vlage, medtem ko se je sedaj obdela že zelo presušila. Gotovo bo slednja zato tudi slabše rodila.

Fižol potrebuje uredvem fosforja in kalija

Za vsakega sadilca fižola je zlasti važno, da ve, kako je treba fižolu gnojiti. Fižol potrebuje drugačno gnojenje kot krompir. Pri vseh rastlinah, ki jih gojimo za hrano, za pridobivanje snovi za obliko itd., lahko ugotovimo eno skupno stvar. Vse so zelene. Zelena barva je osnovnega pomena za življenje na zemlji. Daje jo listno zelenilo ali klorofil, ki je nujno potreben za rastlinsko življenje. Samo zeleni list lahko napravi iz zraka in vode na soncu škrob. Za tvorjenje škroba je sončna svetloba nujno potrebna. Iz tega osnovnega pravila izhajajo vsa druga.

Če rastline analiziramo glede na njihove sestavne dele, ugotovimo, da so sestavljene iz vode (vodik in kisik), ogljika, žvepla, fosforja, dušika, kalija, kalcija, železa, selenija, magnezija, klorina in še nekaj drugih prvin. Vse to mora dobiti v zadostni meri. Ogljik dobiva s pomočjo listov iz zraka, vse druge snovi pa preko korenin iz zemlje. Hrana črpa le, če je raztopljena v vodi. Velika večina imenovanih prvin je rastlini v zemlji na razpolago v zadostnih količinah. Premalo je predvsem dušika, fosforja in kalija ter od časa do časa tudi apna. Zato moramo dovajati rastlinam dušika, fosforja ter kalijeva gnojila in apno.

Stročnice črpajo dušik tudi iz zraka

Velika večina rastlin se hrani tako, kakor smo zgoraj opisali. Fižol pa tvori z nekaterimi drugimi rastlinami izjemo. Spada med stročnice, ki so sposobne črpati iz zraka ne samo ogljik, temveč tudi dušik. Vsem drugim rastlinam moramo dušik dovajati v obliki hlevskega ali umetnega gnojila, stročnice pa se zalagajo z njim neposredno iz zraka. Med stročnice prištevamo predvsem poleg fižola grah, bob, lečo in vse detelje. Razen iz zraka črpajo stročnice dušik tudi iz zemlje.

Če izvajamo katero koli stročnico v polni rasti, opazimo na koreninah majhne kepce, gomoljčke. Te kepce povzročajo posebne bakterije, ki jim rastlinske korenine dovajajo vse, kar potrebujejo za življenje. Te bakterije so v nasprotju z drugimi sposobne črpati dušik iz zraka. So zelo majhne, ne živijo dolgo in se hitro množijo. Ko poginejo, ostane dušik nabran v gomoljčku na razpolago stročnici, ki ga tudi takoj izrablji.

V začetku rasti zaradi bakterij trpi. Ko preboli napad in črpa od njih dušik, si naglo opomore. Tako lahko pri vseh stročnicah opazujemo, da v začetku zelo lepo rastejo, nato 10 do 14 dni omahujejo, kasneje pa se zopet popravijo. Na sožitju med bakterijami in stročnicami je osnovano tudi posebno gnojenje. Dušičnih gnojil potrebuje fižol znatno manj kakor druge rastline. Za čas, ko jih ne dobiva iz koreninskih bakterij, zadostuje ena tretjina normalne količine.

Zelo hvalen so stročnice za vsako mrvico fosforja in kalija. Tako na primer detelja zelo bujno raste, če jo potresemo z tesnim pepelom, v katerem je precej kalija in fosforja. Pri fižolu za stročje potresemo manj fosforja, če pa hočemo imeti zrna, s fosforjem ne smemo štediti.

Za fižol potrebujemo na ar 1 kg dušika, 3 do 4 kg fosfornega gnojila in 2 do 3 kg kalija. Dušikovo gnojilo moramo potrositi zelo zgodaj. Količina fosfornega gnojila se ravna po vrsti. Kostne moki je treba več, medtem ko superfosfata zadostuje označena množina. Tudi kalija natrosimo več ali manj po kakovosti zemlje.

Fižol sadimo okoli sv. Florijana

Fižolovo seme naj bo zdravo, dozorelo in neprestano. Zdravo seme spoznamo po tem, da so zrna čista in nimajo po sebi madežev in peg. Dozorelo seme preizkusimo s kalilnim poskusom. Deloma se da sklepati o dozorelosti tudi po debelosti. Drobna in slabo razvita zrna so po navadi slabo dozorela. Starost se pozna po barvi. Staro zrno je temno. Če je bil dobro spravljen, je za saditev primeren tudi predlanski fižol.

Po kmečkem pravilu se fižol sadi okoli svetega Florijana (4. maja). V splošnem torej v začetku maja. Ker potrebuje 10 dni za skajitev, bo tako skajil po zadnjih slanih. Če ga slana pomori, ga moramo še enkrat posaditi. Kdor sadi fižol pred majem, tvega, da ga bo moral saditi še enkrat. Kasneje je možno saditi fižol ves maj in junij. Bolj pozno pa je zopet tvegano zaradi zgodnjih jesenskih slani.

Globina in razdalja saditve

Fižol sadimo približno trikrat tako globoko, kot je seme debelo. Vedeti moramo, da potrebuje za kalitev mnogo vlage. Glede razdalje je različno pri nizkem in pri visokem fižolu. Nizke vrste fižola sadimo na dva načina: v kupčke in v vrste. Če ga sadimo v kupčke 5 do 6 cm, naj bo razdalja 30 do 40 cm. Zaradi nadzorstva nad razvojem in rasti rastlin pa ga je boljše saditi v vrste. Vrsta naj bo od vrste oddaljena po pol metra, zrno pa od zrna 10 cm. Tako potrebujemo za m² 20 zrn, medtem ko pri sajenju v kupčke 50 zrn.

Pri saditvi visokih fižolov je važno, ali ga sadimo eno vrsto ali več vrst skupaj. Če sadimo eno vrsto, je razdalja manjša. Vrsta naj bo od vrste oddaljena en meter. Če je več vrst, naj bo preklada od preklade 80 cm do 1 m narazen. Na preklado posadimo 8 do 12 zrn, več nikakor ni priporočljivo. Če posadimo več zrn, morajo biti preklade bolj narazen. Zrna razporedimo okoli preklade v tri skupine. Od preklade naj bodo oddaljena za dobro ped.

Kakšne sorte bomo pridelovali

Fižola je zelo mnogo sort in ga razlikujemo po rasti, namenu uporabe, po barvi in po času dozorevanja. V glavnem dajejo nizke stročnice sorte bolj zgodnji pridelek kakor visoke. Nizke sorte za zrnje pride-

ljemo večinoma na polju. Visoke fižolove sorte so bolj zahtevne, pa tudi več rodijo. Za vrtno pridelovanje je velika izbira med visokimi sortami.

Pri nizkih stročnicah pride v poštev: saksa, triumf, delikates, berlinski, 100 za enega, mont d'or, maslenc. Nizke sorte za zrnje pa so rdeči ribenčan, mandoln, prepelčar, fižolica in rjavi kokos. Najbolj odporna sorta proti boleznim in suši je ribenčan, boljši pa je prepelčar, ki je pa bolj zahteven.

Visokega fižola za stročje je prav tako veliko sort. Krivček je okusen, je pa slab v toliko, ker je pozen in je občutljiv za vdor pegavost. Zrnja skoraj nima. Bele sorte z zelenimi listi so močnejša in vridigen. Priporočljiv je cipri, ki je uporaben tako v stročju kakor v zrnju in suh. Naprem krivčku je še enkrat boljši. Na večjih slabših kosihi zemlje se izplača poskusiti z navadnim kokosom, ki ni za stročje, da pa velika pridelka.

Negovanje in bolezni

Visokemu fižolu postavimo prečkje, predno ga sadimo. Tako vemo kam posaditi zrna in ne delamo kalečim rastlinam škode. Okopavamo fižol prav tako kakor krompir večkrat. Okopavamo ga zaradi plevela, z okopavanjem se borimo proti suši in rahljamu zemljo. Pri visokem moramo tudi paziti, da se ovije okoli preklade, zlasti v vetrovnem vremenu.

Od bolezni sta nevarni zlasti dve: mastna pegavost in vdorna pegavost, ki napadeta zelene stroke in zrnje. Borimo se proti njima predvsem s tem, da sadimo zdravo zrno. Pozneje napadajo fižol zelo rade uši. Zadržimo jih s tobacnim izvlekom in drugimi škropivi. Fižolove pršice napadajo liste, da so včasih popolnoma rdeči. Zadržimo jih s škropljenjem. Zadržimo jih še s pojavil nevarnem sovražniku: hrošč fižolov. To je zelo hud škodljivec, ker ima na leto več rodov. Najraje se razmnožuje v temnih hrumbah, kjer se zelo razplodi in prežveča vsa fižolova zrna. Napadena zrna je treba uničiti na ognju ali s kuhanjem. Za hrano niso več uporabna. Dobro je fižol večkrat pregledati in napadena zrna odstraniti ter uničiti.

Bolgarija pospešuje lov na delfine

Organizacija posebnih ribiških skupin za ribolov ob obali

Z organizacijo ribolova v rekah ter ob obali Črnega in Egejskega morja sta bila pooblašena ribarski oddelki v kmetijskem ministru in urad za morski ribolov v trgovinskem ministru. Gre predvsem za lov na delfine v morjih. V ta namen določijo vse obstoječe ribolovske organizacije posebne oddelke za lov na delfine in na razpolago jim bodo dani tudi motorni čolni. Ribolovske organizacije morajo v 15 dneh ustanoviti posebne ribiške skupine in jih opremiti z vsem potrebnim za lov na delfine. Glavni preskrbovalni komisarjat bo dal okrajnim komisarjem potrebna navodila in smernice glede organizacije ribiških skupin in njihove preskrbe z živili. Ribarski oddelki kmetijskega ministru, ki mu bo poverjena vsa kontrola nad uresničenjem tega načrta, bo skozi vsako sezono zagotavljal ribiške skupine z bencinom, mazili in drugimi potrebščinami, da v lovu na delfine ne bo zastaja. V svrhu izboljšanja ribičev bodo zvišane premije za vsakega ujetega delfina na 300 levov.

Vse trgovine z ribami in vsi ribe predelajočji obrati na obali Črnega morja morajo zbirati ribje odpadke in jih pošiljati obema topil-

nicam v Burgasu in Varni, kjer se bodo predelovali v ribje olje in ribjo moko. Trgovinsko ministru določijo cene ribjega olja, ki morajo biti prilagojene uvoženemu ribjemu olju. Določene bodo tudi cene iz ribij odpadkov izdelanega olja in moke. Po potrebi bodo pa zadržane še druge topilnice na obali Črnega morja. Vse zaloge ribjega olja in ribij odpadkov je treba prijaviti trgovinsko ministru pa bo dodeljevalo ribje olje po dodejanih predpisih. Vode ribolova na črno-morski in egejski obali kakor tudi vodje organizacije ribičev ki naj organizirajo lov na delfine in zbiranje ribij odpadkov, spadajo pod določbe zakona o civilni mobilizaciji.

Ravnateljstvo za vodni promet bo letos spomladi organiziralo državni ribolov. Na razpolago ima nekaj zastarelih ribiških ladij, ki pa za uresničenje državnega načrta o ribolovu niso prikladne. Bolgarija gradi zdaj pet novih ribiških parkov. Ker hladilnice v Cavali za spravljane in konzerviranje rib ne zadostujejo, namerava zgraditi ravnateljstvo nove hladilne naprave, za kar bo pa potreben poseben kredit.

Organizacija turške premogovne industrije

Gospodarsko ministru v Ankari je pripravilo osnutek zakona o ustanovitvi organizacije premogovne industrije in ga poslal pristojnim ministrom. Ustanovljena bo državna organizacija s sedežem v Ankari, ki bo priključena gospodarskemu ministru. Njena obratna glavica bo znašala 50 milijonov turških funtov. Po potrebi in po sklepu ministrskega sveta se bo pa lahko obratna glavica zvišala na 100 milijonov funtov. Organizacija se bo pečala z obrtnimi in trgovskimi posli na polju pridobivanja in razpečavanja premoga in njegovih derivatov, gradila bo železnice in žične železnice za prevažanje premoga iz premogovnikov v pristanišča, na železnice postaje in skladišča. Preskrbovala bo rudniški les, gradila električne centrale in opravljala splov vse v to svrhu spadajoče

posle. Lahko bo ustanavljala podjetja doma in v inozemstvu.

Nova organizacija prevzame vse pravice, kar jih je imela doslej v pogledu izkoriščanja premogovnikov in premogovne industrije vobče Eti. Na njo preidejo vse pravice pristanišč Zonguldak in Catalak, prevzame pa tudi vse državne premogovnike. V razdobju do 15 let lahko namerava organizacija za svoje potrebe kosojila do polovice svoje obratne glavice.

Mačka čuva mlade gosi

V nekem kraju Slezvig-Holsteina so vzeli mački sedem mladičev. Mačka si je po kmalu poiskala drugo polje dela in skrbi, in sicer v skatli iz lepenke, v kateri je bilo 7 mladih gosi. Legla je k njim in mlade gosi so se zatekle pod njeno okrilje vedno, kadar jim je pretela nevarnost. Mačka je čuvala mlade gosi, dokler niso toliko odrasle, da jim njeno varstvo ni bilo nič več potrebno.

Italijanski lovec v polju

Babice telovadijo

V mestu Geri v Nemčiji so priredili nedavno ženski telovadni nastop v okviru zdravstvenega tedna. Na njem je nastopilo nad 50 žensk v starosti 50 do 70 let. Med njimi je bilo 10 takih, ki imajo že vnuke. Čeprav že močno v letih pa v telovadbi niso prav nič zastajale za mlajšimi.

Čuden pogreb

V okolici Pottenbacha pri Lienzu so našli pred leti med košnjo mlado srno. Kmetica se je zavzela za njo in jo jela pitati. Dajala ji je mleko iz steklenice. Dolgo je živela srna udomačena na kmetiji, nekega dne jo je pa popihala v gozd. Nenadoma je kmetica umrla in na pogrebu so pogrebci opazili, da jim sledi ob poti na večji razdalji srna. Po zanesljivem znamenju so spoznali v nji srno, ki jo je bila zredila kmetica. To je nov dokaz, kako zveste in hvaležne so živali človeku za pozornost in dobroto.

Križanka št. 63

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
18	19		20			21		22				23
24		25		26		27		28				29
30			31		32		33			34	35	
36					37					38		
39					40			41		42		43
44			45	46			47		48		49	50
						51			52		53	
										54		55
56												58

Besede pomenijo

Vodoravno: 1. pokrajina na Hrvaškem, 5. mesto v Italiji, 10. obmorski pas celine, 14. vprezna žival, 16. siromaštvo, pomanjkanje, 17. najstarejši, najčastitljivejši mož, 18. Luthrov nasprotnik (fon.), 20. zlitje, združenje, 21. egipčanski sončni bog, 22. gora na Koroskem, 23. pol fare, 24. domača žival, 26. števil, 27. oblika pomočnega glagola, 28. doba, razdobje, 29. gora v Zgornjem Engadinu, 30. možko ime, 32. država v Severni Ameriki, 34. domača žival, 36. velike enote časa (hrv. narčje), 37. mestice v Vojvodini, 38. kultura, prosvetljenost, 39. gol, neoblečen, 40. reka na Hrvaškem, 41. španski spolk, 42. latinska kratica za vs. letu Gospodov, 43. tatarski poglavar, 44. iridi, 45. del muslimanskega svetega pisma, 47. kratica za sledeči, 48. razsulo, polom, 50. japonska mera, 51. ži bogovi v slovanski mitologiji, 52. društveni sestanek, 54. svetopisemska oseba, 56. prijeten duh in okus, 57. nevarna bolezen, 58. grška boginja.

Navpično: 1. reka v Južni Srbiji, 2. sportna kratica, 3. del glave, 4. del radijske napeljave, 6. začetek abecede, 7. italijansko mesto, 8. pesem, 9. predlog, 10. organ enega izmed čutov, 11. zabavišče, 12. pesniško okrajšan veznik, 13. zapadni del srednje Grčije, 15. japonski denar, 17.

dva skupno, 19. hlevski delavec, 22. pristanišče v severni Afriki, 23. zaničljiv, posmehljiv naziv za gospoda, škric, 25. skavtska organizacijska enota, 27. veter, dih, 28. rimski uradnik, 29. nemško možko ime, 31. pol note, 32. svetopisemski kraj v Galileji, 33. umetnikova delavnica, 34. slika, figura, 35. razum, pamet, 40. švicarski kanton, 42. mestice v Poizidju, 45. oblika pomočnega glagola, Noetov sin, 46. država v Severni Ameriki, 47. glasnik, poštar, prenašalec važnih sporočil, 49. lahkoletna disciplina, 51. oblika pomočnega glagola, 52. Sordio (avtom. značka), 53. površinska mera, 55. francoski spolk.

RESITEV KRIŽANKE Št. 62

Vodoravno: 1. nemoderen; 9. epigoni; 10. to; 11. Vilon; 12. pa; 13. Akon; 14. kr; 16. ris; 17. krača; 19. lahke; 20. običaj; 23. lo; 24. sr; 25. ud; 26. ro; 27. Toskana; 31. ke; 32. um; 33. kap; 33. arja; 36. at; 37. groz; 38. pa; 39. CC; 41. Arizona; 45. val; 46. vaj; 48. ananas; 49. vl; 50. nit; 51. Italjo; 53. am; 54. Ra; 55. ban.

Navpično: 1. nevarnost; 2. epiki, 1. milost; 4. ogon; 5. Don; 6. en; 7. eta; 8. no; 12. prah; 14. kraj; 15. kako; 17. klada; 18. čelo; 21. brokat; 22. čuki; 26. Ra; 28. srp; 29. narodnost; 30. Ema; 32. ujec; 33. karavana; 34. žar; 35. iz; 37. gaz; 38. Pilat; 40. ciklon; 42. ranim; 43. ovaia; 44. aj; 47. avla; 52. ab.

GEORGE OHNET:

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

Zakaj bi torej ne mogla živeti zopet samo zase, toda ne v Litvi, kjer so zime tako ostre, temveč kje v okolici Pariza, v bližini velikega gozda, kjer bi se lahko nemoteno izprehajala, kakor sta se na bregovih Nemena in od koder bi mogla prihajati v veseli Pariz, kadar koli bi zahrepenela po njem?

Grofa je zapeljal ta predlog, ki je v njem videl dokaz ljubezni, na kateri mu je bilo toliko lažje. Takoj je začel iskati primeren kotiček in ker denar pri njem ni igral nobene vloge, je imel kmalu kupljen grad Dammarie-les-Arcs v enaki razdalji od Fontainebleau in Moreta, tako da je bil torej tudi Gournville čisto blizu.

Nakup tega gradu pa ni bil delo golega naključja. Za to je poskrbela madame Mauduitova, manikirka gospodične Dharielove. Etienneeta se je delala, kakor da o tem ničesar ne ve. Pogajanja je prepustila svojemu ljubčku in njegov predlog je brez ugovora

sprejela. V resnici je bila pa ona tista, ki si je bila izbrala prav ta grad, da bi mogla iz njega zopet vzpostaviti v Kristijanovo življenje. Zaenkrat se je pa igrala z grofom Steingelom — kakor ji je rekla njena prijateljica Marietta, ki jo je bila povabila z Vertemoussom za nekaj dni v grad — in da bi ne pozabila svoje umetnosti, si je na vse načine prizadevala zmešati mu glavo tako temeljito, kakor jo je vsakemu moškemu, ki se je ujel v njene mreže.

Nekega jutra, ko sta se Vertemousse in grof sprehajala po parku, sta sedeli madame Mauduitova in Marietta v budoarju grajske gospe in zaupno kramljali. Nobene tajne nista imeli, kajti že davno sta se poznali od vseh podrobnosti in vedeli sta dobro, česa sta zmožni.

— O, tebi, Etienneeta, — je dejala Mauduitova — vem, da si v mržnji vedno močnejša kakor v ljubezni. V tega malega Verniera si bila zaljubljena. Še vedno ne vem, zakaj, toda vse ti je bil, a vse drugo je tvoja stvar. Toda nikoli ga nisi ljubila tako, kakor ga zdaj sovražiš. Ali ni res?

— Grof je ravnal z menoj.

— Moški, ki ne stori vsega, kar hočemo od njega, ravna vedno grof, — je dejala Marietta.

— Da, seveda, mucke moje, kajti čemu bi prav za prav živela, če bi ne imele svojih muh? Saj niste nič lepše od žena iz tako zvane boljše družbe, pogosto ste mnogo starejše, po svoji izobrazbi se ne morete primerjati z njimi in tako jih skratka prekažete samo v umetnosti ljubezni. Iz prebrisanih

moških delate bedake in v tem je vaša moč. In to je tudi edino pojasnilo vaših uspehov. Sicer pa, vse velike krotilke moških od Kleopatrate tja do madame Dubarry — kakor vidite, dva redka primera — so si zagotavljale svojo nadvlado s tem, da so delale iz svojih ljubčkov bebec. Ne da bi vam hotela delati krivico misliti, da smem, sklicujoč se na te sijajne primere, trditi brez žalitve, da vodi Marietta svojega Vertemoussa na vrvice kakor kučka in da ravna naša draga Etienneeta z grofom Steingelom, kakor da je njen sluga. To vam rada priznavam, toda vprašujem se, zakaj se ne zadovoljite s svojimi uspehi in zakaj se naša Etienneeta neprestano muči z raznimi zlovesnimi načrti, kako bi jo zagodla temu bednemu Kristijanu. Saj je življenje tako kratko, zakaj bi torej sejali vanj še več žalosti kakor je že itak prinaša samo? In nič ni tako žalostno in nezdravo kakor želja po osveti.

— Mauduitova, ti govoriš danes kakor hišnica, — se je razburila Etienneeta. — Tvoji sreči zadostuje mehak naslanjač pri peči, velik lonček bele kave in senzacionalna poročila, toda meni to ne zadostuje. Pogrezaš se vedno globlje, draga moja, prej si bila drugačna. Rediš se in v svojem udobju na ljubo pozabljaš na žalitve. Pojdi v hiralnico, kajti tam te bo še kdo poslušal. Mi dve se pa ne razumeva.

— Molči vendar, zakaj se pa tako razburjaš... Ni pravega užitka in radosti razen v osveti. Ljubezen je samo polovična naslada. Sicer pa, če je človek srečnejši, se mora pri tem dolgočastiti. Toda storki kaj res hudega, to je užitek!

Oči so se ji zaiskrile. Na obrazu se ji je poznala divja maščevalnost in iztegnila je celo roke, kakor da hoče zgrabiti svojo žrtev.

— Toda za to žalitev mi ne bo odgovarjal samo ta ubogi bedak Kristijan, ne, za njo mi bodo odgovarjali vsi, ki so bili pri tem kakor koli udeleženi. Njegov oče, ta sod alkohola, ki bi ga z veseljem preluknjala, če bi le mogla, ta njegova razuzdana žena in njen ljubček baron Templier...

— Ne, draga moja, ti se zate prav nič ne zmejnijo in zato ne boš ničesar opravila proti njim. Raymond Templier je zelo prebrisani mož in znal si je pravočasno zavarovati hrbet. Tudi madame Vernierova je namazana z vsemi mažami, poleg tega je pa silno bogata in o nji pravijo, da je prekosila vse s svojim razumom. Išči torej koga drugega.

— Človek nikoli ne ve, kdaj in kje se mu ponudi ugodna prilika. Preostane mi pa še Kristijanova žena, ta lokava svetlolaska, ki je pravi krivec vsega, kar se mi je pripetilo. Oh, da, ta mi bo poplala vse. In če bom kaznovala njo, bom s tem kaznovala tudi vse druge.

— Kako jo pa hočeš kaznovati, draga moja?

— Ona ljubi svojega moža in je torej lahko ranljiva. Kar se pa tiče Kristijana... Če bi šel slučajno pod moj oknom, bi zadostovalo poživigati mu in že bi bil pri meni...

— Toda on slučajno ne bo hodil pod tvojim oknom...

— Bom pa jaz hodila pod njegovim.